

A N N E F R A N K

Eine Geschichte für heute

ANNE FRANK

„Es ist für jemanden wie mich ein eigenartiges Gefühl, Tagebuch zu schreiben. Nicht nur, dass ich noch nie geschrieben habe, sondern ich denke auch, dass sich später keiner, weder ich noch ein anderer, für die Herzergüsse eines dreizehnjährigen Schulmädchens interessieren wird.“

Zu ihrem dreizehnten Geburtstag bekommt Anne Frank ein Tagebuch. Schon ein paar Wochen später verändert sich ihr Leben vollkommen, da sie gezwungen ist unterzutauchen. Mehr als zwei Jahre schreibt sie in ihr Tagebuch was sie denkt, fühlt und erlebt. Sie ahnt noch nicht, dass später Millionen Menschen auf der ganzen Welt ihr Tagebuch lesen werden.

A N N E F R A N K O V Á

Odkaz pro současnost

ANNE FRANKOVÁ

„Pro lidi, jako jsem já, je to zvláštní pocit, psát deník. Nejen proto, že jsem si ho ještě nikdy nepsala, ale taky si myslím, že se později nikdo, ani já, ani nikdo jiný, nebude zajímat o výlevy třináctileté školačky.“

Anne Franková dostala ke třináctým narozeninám deník. O několik týdnů později se musela přesunout do úkrytu a její život se úplně změnil. Více než dva roky si do deníku zapisovala své myšlenky, pocity a zážitky. Netušila, že její deník budou jednou číst miliony lidí po celém světě.

1 Die Hochzeit von Annes Eltern, 12. Mai 1925.

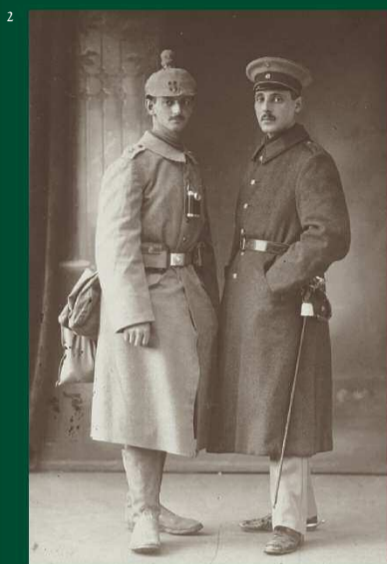
Svatba Anniných rodičů 12. května 1925.

„Am 12. Juni 1929 folgte ich.“

ANNE FRANK

„Mein Vater, der liebste Schatz von einem Vater, den ich je getroffen habe, heiratete erst mit 36 Jahren meine Mutter, die damals 25 war. Meine Schwester Margot wurde 1926 in Frankfurt am Main geboren, in Deutschland. Am 12. Juni 1929 folgte ich.“

Anne Frank ist die zweite Tochter von Otto Frank und Edith Frank-Holländer. Die Familien Frank und Holländer leben seit Generationen in Deutschland. Die Franks sind liberale Juden. Sie fühlen sich dem jüdischen Glauben verbunden, leben aber nicht streng orthodox. Im Jahr 1930 sind rund 1 % der deutschen Bevölkerung, etwa eine halbe Million Menschen, jüdischen Glaubens.

2 Annes Vater (links) und ihr Onkel Robert als deutsche Offiziere im Ersten Weltkrieg (1914 – 1918).

Annin otec (vlevo) a strýc Robert jako němečtí důstojníci za první světové války (1914-1918).

3 Annes Großmutter Alice Frank als Krankenschwester in einem Lazarett während des Ersten Weltkriegs.

Babička Franková jako ošetrovatelka ve vojenském špitále za první světové války.

„12. června 1929 jsem přišla na svět já.“

ANNE FRANKOVÁ

„Můj otec, největší drahoušek mezi otci, s jakým jsem se kdy setkala, se oženil teprve v šestatřiceti letech s mou matkou, které bylo tehdy pětadvacet. Má sestra Margot se narodila roku 1926 ve Frankfurtu nad Mohanem v Německu. 12. června 1929 jsem přišla na svět já.“

Anne Franková je druhorozená dcera Otto Franka a Edith Frankové-Holländerové. Frankovi a Holländerovi žili v Německu po celé generace. Frankovi jsou liberální Židé. Cítí se spjatí s židovským náboženstvím, ale nejsou přísně věřící. V roce 1930 tvoří Židé zhruba 1% německého obyvatelstva, to je více než 500 000 lidí.

1 Demonstration vor dem Berliner Reichstag gegen den Vertrag von Versailles (1932).

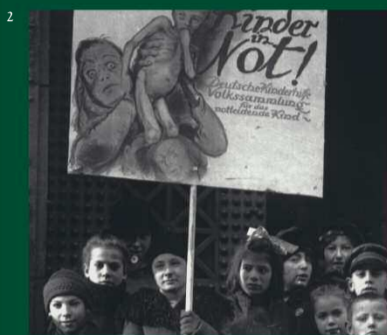
Demonstrace proti Versailleské mírové smlouvě před říšským sněmem v Berlíně (1932).

Die Krise in Deutschland

Der Erste Weltkrieg endet 1918 mit der Niederlage Deutschlands. Im Vertrag von Versailles werden Deutschland umfangreiche Wiedergutmachungszahlungen auferlegt. Millionen Menschen verlieren ihre Arbeit und leben in großer Armut. Die Inflation ist hoch. 1923 ist das Geld praktisch nichts mehr wert. Viele Deutsche sind verbittert und hegen Rachegefühle. 1929 bricht weltweit eine Wirtschaftskrise aus. Deutschland wird davon besonders schwer getroffen. Die NSDAP, eine kleine, extrem nationalistische politische Partei unter der Leitung von Adolf Hitler, sieht die Schuld für alle Probleme bei den Juden. Adolf Hitler gibt auch vor, einen Ausweg aus der Arbeitslosigkeit und der Armut zu kennen.

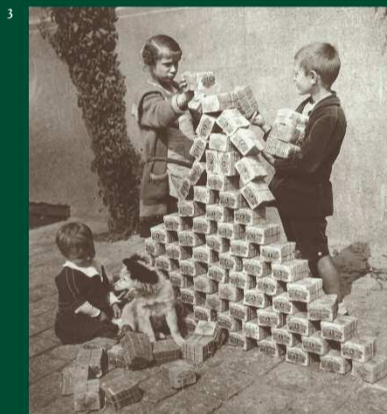
Krise v Německu

První světová válka končí v roce 1918 porážkou Německa. Podle Versailleské mírové smlouvy musí Německo platit vysoké reparační. Milióny lidí přicházejí o práci a žijí v bídě. Je vysoká inflace. V roce 1923 nemají peníze téměř žádnou hodnotu. Mnoho Němců je roztrpčeno a touží po odvetě. V roce 1929 propuká po celém světě hospodářská krize. Německo je postiženo zvláště těžce. NSDAP, malá, krajně nacionalistická politická strana pod vedením Adolfa Hitlera, svaluje vinu za všechny potíže na Židy. Adolf Hitler také tvrdí, že si umí poradit s nezaměstnaností a bídou.

2 Versammlung für notleidende Kinder in Berlin, 1920.

Sbírka na chudé děti v Berlíně, 1920.

3 Kinder spielen mit praktisch wertlos gewordenen Geldbündeln, 1923.

Děti si hrají se svazky bezcenných bankovek, 1923.

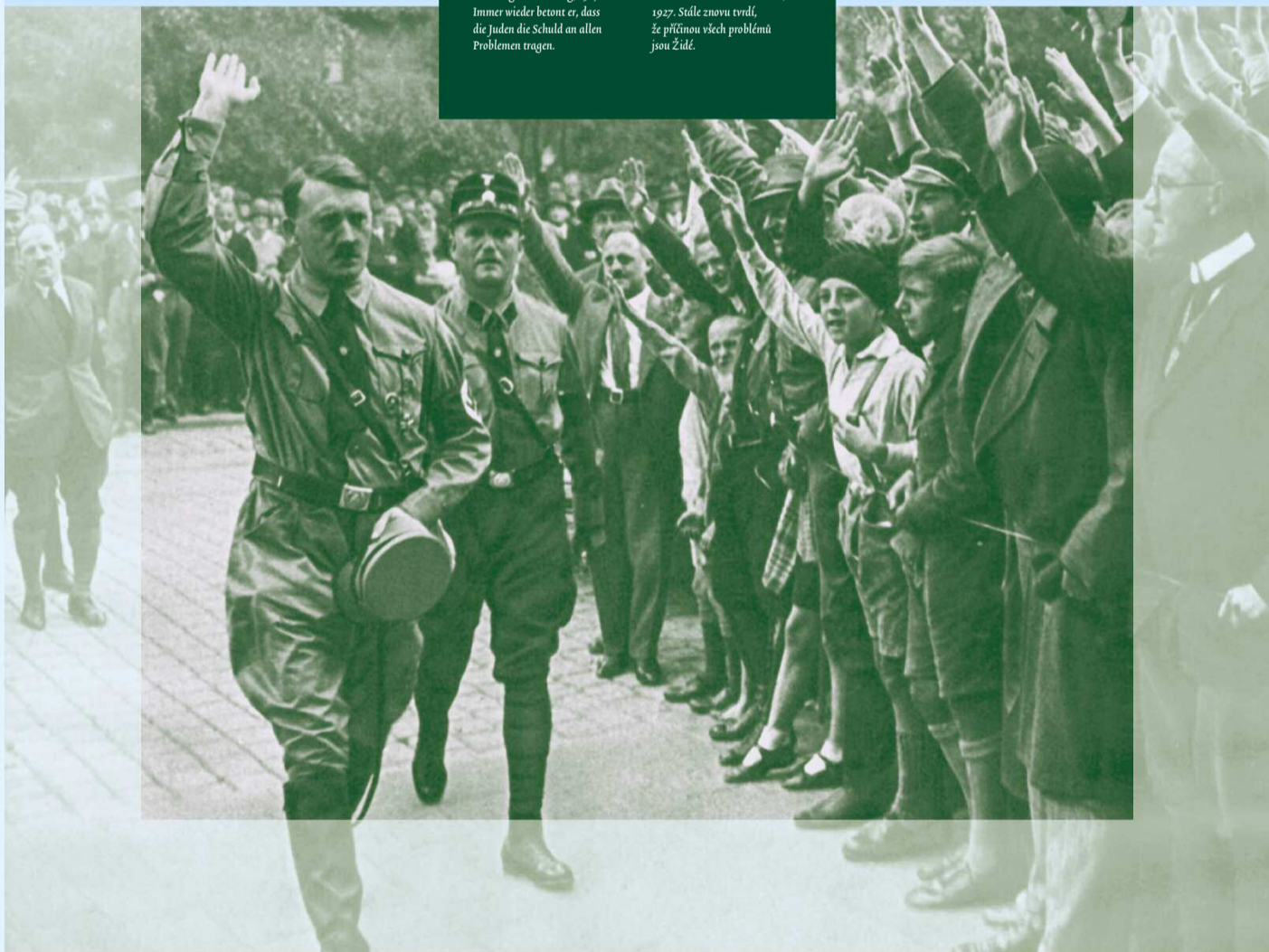

4 Hitler beim alljährlichen Parteitag in Nürnberg, 1927. Immer wieder betont er, dass die Juden die Schuld an allen Problemen tragen.

Hitler na každoročním stranickém dni v Norimberku, 1927. Stále znovu tvrdí, že příčinou všech problémů jsou Židé.

5 Hitler findet immer mehr Anhänger. Bei den Wahlen 1930 stimmen 18,3% der Deutschen für die NSDAP.

Hitler získává stále více stoupenců. V roce 1930 volí nacistickou stranu (NSDAP) 18,3 % Němců.

1 Anne, Margot und ihr Vater, 1931.

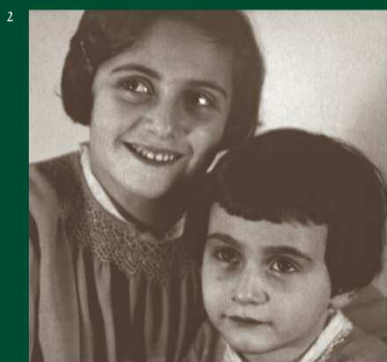
Anne a Margot s tatínkem, 1931.

„Bis zu meinem vierten Lebensjahr wohnte ich in Frankfurt.“

OTTO FRANK

„Ich erinnere mich schon 1932, dass SA-Gruppen vorbeigezogen sind und gesungen haben: ‚Wenn das Judenblut vom Messer spritzt.‘ ... Und ich habe gleich mit meiner Frau besprochen: ‚Wie können wir wegkommen?‘“

Otto und Edith machen sich große Sorgen über die Zukunft. Die Nazis werden immer stärker und brutaler. Wegen der Wirtschaftskrise laufen außerdem die Geschäfte in der Bank, in der Otto arbeitet, immer schlechter. Otto und Edith wollen weg aus Deutschland und überlegen, in welchem Land sie ein neues Leben aufbauen können. Margot und Anne wissen nichts von den Sorgen ihrer Eltern.

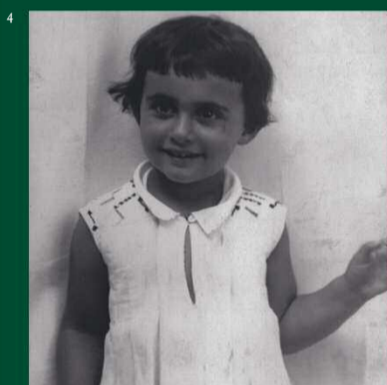
2 Im Oktober 1933 wohnen Anne und Margot vorübergehend bei Großmutter Holländer in Aachen nahe der niederländischen Grenze.

V říjnu 1933 jsou Anne s Margot u babičky Holländerové v Cäcähäh (Německo), poblíž nizozemských hranic.

Anne, Oktober 1933.

Anne, říjen 1933.

3 Margot Frank 1929. Sie ist drei, als ihre Schwester Anne geboren wird.

Margot Franková v roce 1929. Jsou jí tři roky, když se jí narodí sestríčka Anne.

„Až do svých čtyř let jsem bydlela ve Frankfurtu.“

OTTO FRANK

„Už v roce 1932 pochodovaly kolem oddíly SA a zpívaly: ‚Když židovská krev odkapává z nože.‘ Ihned jsem o tom promluvil s manželkou: ‚Jak se odsud dostaneme?‘“

Otto s Edith si dělají velké starosti o budoucnost. Nacisté jsou stále silnější a drzejší. Vzhledem k hospodářské krizi je i banka, v níž Otto pracuje, ve stále obtížnější situaci. Otto s Edith chtějí pryč a uvažují, zda existuje země, kde by mohli začít nový život. Margot s Anne samozřejmě nic z rodičovských starostí nevnímají.

1 „Hitler unsere letzte Hoffnung“
Wahlplakat der NSDAP, 1932.

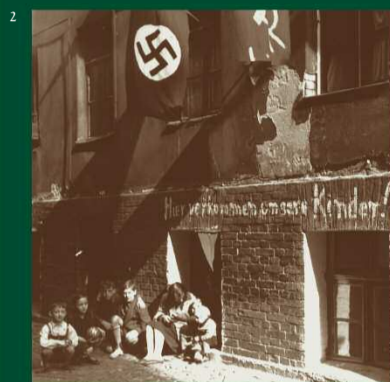
Hitler gewinnt die Wahlen

1932 sind fast 6 Millionen Deutsche arbeitslos. Immer mehr Deutsche schließen sich radikalen, antidemokratischen Parteien an. Sowohl Kommunisten als auch Nationalsozialisten behaupten, die Lösung für alle Probleme zu haben. Politische Meinungsverschiedenheiten werden immer öfter auf der Straße ausgefochten. Die NSDAP entscheidet diesen Streit für sich und wird bei den Wahlen im November 1932 mit 33,1% der Gesamtstimmen zur stärksten Partei im Parlament.

„Hitler, naše poslední naděje“
Volební plakát NSDAP v roce 1932.

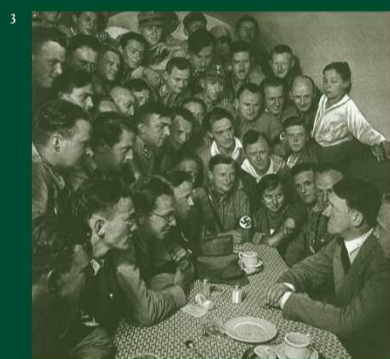
Hitler vítězí ve volbách

V roce 1932 je v Německu téměř 6 milionů nezaměstnaných. Stále více Němců přitahují radikální, antidemokratické strany. Jak komunisté, tak nacisté slibují řešení všech problémů. Politické různice se často řeší v pouličních šarvátkách. NSDAP rozhoduje tento souboj ve svůj prospěch a po volbách v listopadu 1932 se s 33,1% hlasů stane největší stranou v parlamentu.

2 Ein Elendsviertel in Berlin, 1932. In dieser Straße wohnen Kommunisten neben Nationalsozialisten. Auf der Mauer steht: „Hier verkommen unsere Kinder“.

Chudá čtvrť v Berlíně, 1932. V ulici bydlí jak komunisté, tak nacisté. Na zdi je napsáno: „Zde žijou naše děti.“

3 Hitler inmitten seiner Bewunderer, 1932.

Hitler uprostřed svých obdivovatelů v roce 1932.

4 Die Nazis haben 1932 noch viele Gegner. Demonstration gegen die NSDAP.

V roce 1932 mají nacisté ještě mnoho odpůrců. Demonstrace proti NSDAP.

5 Arbeitslose stehen Schlange vor dem Arbeitsamt in Hannover. Auf dem Bretterzaun steht: „Wählt Hitler“.

Nezaměstnaní ve frontě před pracovním úřadem v Hannoveru. Na ohradě je napsáno: „Volte Hitlera“.

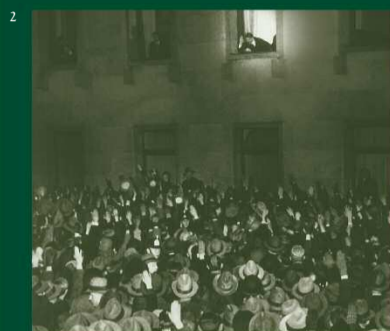
1 Während Otto in Amsterdam die Emigration vorbereitet, wohnen Anne und Margot mit ihrer Mutter bei Großmutter Holländer in Aachen.

Zatímco Otto připravuje v Amsterdamu emigraci, bydlí Anne a Margot s maminkou u babičky Holländerové v Cíchách.

„... die Welt um mich herum brach zusammen.“

OTTO FRANK
 „... die Welt um mich herum brach zusammen. ... Ich musste mich den Konsequenzen stellen, und obwohl es mir großen Schmerz bereitete, sah ich ein, dass Deutschland nicht die Welt war, und verließ das Land für immer.“

Am 30. Januar 1933 wird Hitler Reichskanzler. Die neuen Machthaber zeigen schon bald ihre wahren Absichten. Die ersten antijüdischen Gesetze werden erlassen, und die Verfolgung der Juden in Deutschland wird zunehmend härter. Für Otto Frank ist es Zeit, Deutschland zu verlassen. Es gelingt ihm, Arbeit in den Niederlanden zu finden, wo er Geschäftskontakte hat. Die Familie Frank emigriert nach Amsterdam.

2 Adolf Hitler wird am 30. Januar 1933 Reichskanzler.

30. ledna 1933 se Adolf Hitler stane říšským kancléřem.

3 Über die Gewalt der Nazis gegen Juden wird in den internationalen Medien ausführlich berichtet, doch die Nazis behaupten, es handle sich um jüdische Propaganda. Am 1. April 1933 organisieren sie einen Boykott jüdischer Anwälte, Ärzte, Geschäfte und Warenhäuser.

Zahraniční média věnují náštili nacistů proti Židům značnou pozornost. Nacisté však tvrdí, že je to židovská propaganda, a od 1. dubna 1933 vyhlásují bojkot židovských advokátů, lékařů, obchodů a obchodních domů.

4 Anne, Edith und Margot Frank, 10. März 1933. Im Frankfurter Kaufhaus Tietz konnte man sich wiegen und dabei zugleich ein Automatenfoto machen lassen.

Anne, Edith a Margot Frankovy, 10. března 1933. V obchodním domě Tietz ve Frankfurtu (Německo) byl automat, kde se zákazník mohl zvážit a současně se nechat vyfotografovat.

„Svět kolem mne se zhroutil...“

OTTO FRANK
 „Svět kolem mne se zhroutil. Musel jsem něco podniknout. Bylo to bolestné zjištění, ale uvědomil jsem si, že Německo není jediná země na světě, a jednou provždy jsem tuto zemi opustil.“

30. ledna 1933 se Hitler stane německým říšským kancléřem. Noví vládcí brzy odhalují své skutečné záměry. Jsou přijaty první protižidovské zákony a v Německu se rozpoutává tvrdé pronásledování Židů. Pro Otto Franka je to znamení, že je třeba Německo opustit. Pokusí se najít práci v Nizozemsku, kde má obchodní styky. Jeho úsilí je úspěšné a Frankovi emigrují do Amsterdamu.

1 Fackelzug der NSDAP in Berlin, 1933.

Diktatur

Die NSDAP agitiert nicht nur gegen Juden, sondern auch gegen politische Gegner. Vor allem Kommunisten und Sozialdemokraten werden verfolgt und in Konzentrationslager gebracht. Auch bestimmte Kunst, Literatur und Musik werden verboten. Bücher werden auf der Straße verbrannt. Viele Schriftsteller, Künstler und Wissenschaftler flüchten ins Ausland. Die Demokratie wird abgeschafft. Jüdische Beamte und Lehrer werden entlassen.

2 Am 23. März 1933 stimmt der Reichstag einer Regierung Hitlers ohne Volksvertretung zu. Nur die Sozialdemokraten, soweit sie noch nicht verhaftet oder geflüchtet sind, stimmen gegen das Ermächtigungsgesetz. Die kommunistische Partei ist zu diesem Zeitpunkt bereits verboten.

23. března 1933 parlament odhlasuje, že Hitler smí vládnout bez podpory říšského sněmu. Jen sociální demokraté, pokud ještě nejsou ve vězení nebo na útěku, hlasují proti. Komunistická strana je tou dobou už zakázaná.

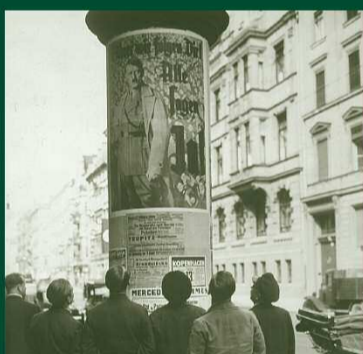
Diktatura

NSDAP nezakročuje jen proti Židům, ale také proti politickým odpůrcům. Především komunisté a sociální demokraté jsou pronásledováni a vězněni v koncentračních táborech. Jsou také zakázány určité druhy umění, literatury a hudby. Dochází k veřejnému pálení knih. Mnoho spisovatelů, výtvarníků a vědců prchá do ciziny. Demokracii je odzvoněno. Židovští státní zaměstnanci a učitelé dostávají výpověď.

3 Im Mai 1933 werden öffentlich Bücher verbrannt. Die Autoren, darunter viele Juden, werden als „undeutsch“ abgestempelt.

V květnu 1933 dochází k veřejnému spalování knih. Jejich autoři, mezi nimi mnoho židovských, jsou označeni za „neněmecké“ spisovatele.

4 „Führer wir folgen Dir! Alle sagen Ja!“ Mitte 1933 sind alle Parteien verboten. Die einzige zugelassene Partei ist die NSDAP.

„Vůdce, jdeme za tebou! Každý říká ano!“ V polovině roku 1933 jsou všechny strany zakázané. Jediná povolená strana je NSDAP.

5 Zatykání politických odpůrců, březen 1933.

Anne in der Schule, 1935.

Anne ve škole Montessori, 1935.

„In die Niederlande“

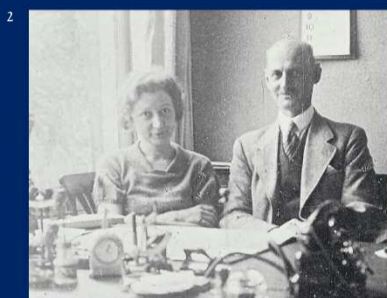
ANNE FRANK
 „Da wir Juden sind, ging dann mein Vater 1933 in die Niederlande. Er wurde Direktor der Niederländischen Opekta Gesellschaft zur Marmeladeherstellung.“

Otto Frank baut seinen Betrieb auf: den Handel mit „Opekta“, einem Geliermittel für Marmelade. Die Familie Frank zieht in eine Wohnung am Merwedeplein in einem Neubauviertel von Amsterdam. Immer mehr Flüchtlinge aus Deutschland wohnen in der Nachbarschaft. Anne und Margot gehen zur Schule und lernen schnell Niederländisch.

„Do Nizozemska“

ANNE FRANKOVÁ
 „Protože jsme Židé, odešel můj otec roku 1933 do Holandska. Stal se ředitelem nizozemské společnosti na výrobu marmelády Opekta.“

Otto Frank začíná budovat svůj podnik: zabývá se prodejem pektinu (značky „Opekta“) k výrobě marmelád. Frankovi se nastěhují do bytu na náměstí Merwedeplein v nově postavené amsterodamské čtvrti. Stěhuje se tam stále víc uprchlíků z Německa. Anne a Margot chodí do školy a brzy se naučí nizozemsky.

Otto Frank und seine Sekretärin Miep Gies, die seit 1933 in seiner Firma arbeitet.

Otto Frank se sekretářkou Miep Giesovou. Miep pro něj začala pracovat v roce 1933.

Anne mit ihren Freundinnen Eya Goldberg (links) und Sanne Ledermann (Mitte) auf dem Merwedeplein (Amsterdam), 1936.

Anne s kamarádkami Eyou Goldbergovou (vlevo) a Sanne Ledermannovou (uprostřed) na náměstí Merwedeplein (Amsterdam), 1936.

Margot und Anne mit ihren Freundinnen Ellen Weinberger (Zweite von links) und Gabrielle Kahn (rechts). Das Foto wurde in der Wohnung der Familie Kahn in Amsterdam aufgenommen, 1934.

Margot a Anne s kamarádkami Ellen Weinbergerovou (druhá zleva) a Gabrielle Kahnovou (vpravo). Snímek je z bytu Kahnů v Amsterdamu, 1934.

1 In straffer Regie inszenierte Massenveranstaltungen machen auf viele Menschen großen Eindruck.

Masová, dokonale organizovaná shromáždění působí na mnohé lidí silným dojmem.

Die Nazifizierung Deutschlands

In Deutschland sind „Ruhe und Ordnung“ zurückgekehrt. Der Wohlstand nimmt zu. Die Nazis widmen der Erziehung der Jugend große Aufmerksamkeit, um sie von den eigenen Ideen zu überzeugen. Sämtliche Medien (Radio, Presse, Film) stehen im Dienst der Nazi-Propaganda. Die Begeisterung für Hitler und seine Partei ist groß. Es gibt Gegner, aber die meisten Leute halten aus Angst vor Gewalt und Verhaftung den Mund. Die antijüdischen Maßnahmen werden in Kauf genommen. Es gibt nur wenig Widerstand.

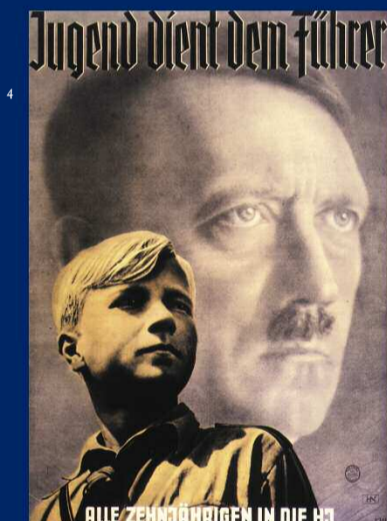
2 Arbeitslose werden beim Bau von Autobahnen, Regierungsgebäuden und anderen staatlichen Projekten eingesetzt. Hitler beginnt auch mit dem Aufbau einer Waffenindustrie und einer großen Armee. Die Arbeitslosigkeit geht stark zurück.

Nezaměstnaní jsou nasazováni na stavbu dálnic, vládních budov a na veřejné práce. Hitler také začíná budovat zbrojní průmysl a velkou armádu. Nezaměstnanost výrazně klesá.

3 Begeisterung bei Jung und Alt.

Všobecné nadšení.

4 „Jugend dient dem Führer“. „Alle Zehnjährigen in die Hitlerjugend (HJ).“

„Mládčez slouží Vůdci.“ „Všichni desetiletí do Hitlerjugend (HJ).“

Nacifikace Německa

Do Německa se navrátil „klid a pořádek“. Blahobyt vzrůstá. Nacisté věnují velkou pozornost výchově a vzdělávání, aby z mládeže vyrostli dobří nacisté. Sdělovací prostředky (rozhlas, noviny, film) hlásají výhradně nacistické myšlenky. Nadšení pro Hitlera a jeho stranu je značné. Má i odpůrce, ale většina z nich mlčí ze strachu z násilí a věznění. Nejrůznější protizidovská opatření jsou přijímána jako nutné zlo. Odpor proti nim je mizivý.

5 Die Nazis wollen die vollständige Kontrolle über die Erziehung der Jugend. Die Aktivitäten der Jungen bekommen zunehmend militärischen Charakter. Die Mädchen werden auf Mutterschaft und Haushalt vorbereitet.

Nacisté chtějí mít výchovu mládeže zcela pod kontrolou. Chlapečké činnosti získávají vojenský charakter. Dívky se připravují na mateřství a vedení domácnosti.

Anne mit ihren Freundinnen in der Sandkiste, 1937. Links: Hannah, rechts: Sanne.

Anne s kamarádkami na písčovišti, 1937. Vlevo: Hannah. Upravo: Sanne.

„Da laufen Anne, Hanne und Sanne“

ANNE FRANK
 „Hanneli und Sanne waren früher meine besten Freundinnen, und wer uns zusammen sah, sagte immer: ‚Da laufen Anne, Hanne und Sanne.‘“

Hannah Goslar und Sanne Lederman sind jüdischen Ursprungs und kommen beide aus Berlin. Der Flüchtlingsstrom wird immer größer. In dem Stadtviertel, wo Anne wohnt, werden die Flüchtlinge aus Deutschland immer mehr. Ungefähr die Hälfte der Schüler aus Annes Klasse ist jüdisch.

„Podívejte, Anne, Hanne a Sanne.“

ANNE FRANKOVÁ
 „Hanneli a Sanne byly dřív moje nejlepší přítelkyně a kdo nás viděl pohromadě, říkal vždycky: ‚Podívejte, Anne, Hanne a Sanne.‘“

Hannah Goslarová i Sanne Ledermanová jsou z židovských rodin a pocházejí z Berlína. Proud uprchlíků narůstá. Do čtvrti, kde Anne bydlí, se stěhuje stále více lidí, kteří uprchli z Německa. Asi polovina dětí v Annině třídě je z židovských rodin.

Anne in einem Ferienlager für Kinder aus der Stadt in Laren, unweit von Amsterdam, 1937.

Anne na prázdninovém táboře pro městské děti v Larenu poblíž Amsterdamu, 1937.

In Annes Klasse sitzen viele jüdische Kinder. Die meisten von ihnen stammen aus Deutschland.

V Annině třídě je mnoho židovských dětí. Většina z nich pochází z Německa.

1 Die Nazis teilen die Menschen nach „Rassen“ ein. Sie glauben ihre eigene „arische Rasse“ sei die beste. Hier wird ein Kind auf „Rassenmerkmale“ untersucht.

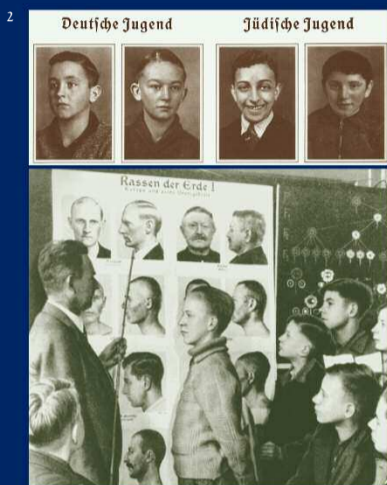
Rassengesetze

Im Jahre 1935 werden Rassengesetze erlassen. Nur Deutsche mit sogenanntem „Deutschen Blut“ werden fortan als vollwertige Bürger anerkannt. Alle anderen haben weniger Rechte. Hitlers Ziel ist ein „reinrassiges“ Deutsches Volk. Ihm zufolge ist die Deutsche, „arische“ Rasse allen anderen überlegen. Juden werden von den Nazis nicht nur als minderwertig, sondern auch als gefährlich angesehen. Sie haben die Wahnvorstellung, dass „die Juden“ die Weltherrschaft an sich reißen und die sogenannte „arische Rasse“ vernichten wollen. Den Juden werden in zunehmendem Maße Beschränkungen auferlegt. Dies geschieht mit einem einzigen Ziel: die jüdischen Bürger sollen von der nicht-jüdischen Bevölkerung isoliert werden.

Nacisté dělí lidi na „rasy“. Věří, že jejich vlastní „árijská rasa“ je nejlepší. Prohlídka tohoto dítěte má za cíl určit jeho „rasové znaky“.

Rasové zákony

V roce 1935 jsou přijaty rasové zákony. Jen Němci s tzv. „německou krví“ jsou od nynějška plnoprávními občany. Všichni ostatní mají menší práva. Hitlerovým ideálem je „rasově čistý“ německý národ. Podle něj je německá, „árijská“ rasa lepší než všechny ostatní. Nacisté považují Židy nejen za méněcenné, ale i nebezpečné. Mají bludnou představu, že celý svět je v moci „Židů“ a že usilují o vyhlazení tzv. „árijské rasy“. Židům se klade stále více omezení s jediným cílem: izolovat židovské obyvatelstvo od nežidovského.

In den Schulen wird ein neues Unterrichtsfach eingeführt: „Rassenkunde“.

Đeti mají ve škole předmět „rasová nauka“.

Um die „Schwächung der Rasse“ zu vermeiden gibt Hitler 1939 den Befehl, Behinderte zu töten. Mehr als 80.000 Behinderte, darunter auch dieses Mädchen, werden ermordet.

Aby se předešlo „oslabení rasy“, vydává Hitler v roce 1939 pokyn k zabití postižených lidí. Je zavražděno více než 80 000 postižených, mezi nimi i tato dívka.

Die Nazis betrachten auch schwarze Menschen als „minderwertig“. In den Dreißigerjahren leben in Deutschland rund 20.000 Schwarze. 1937 werden 385 schwarze Kinder unter größter Geheimhaltung sterilisiert.

Také černochy považují nacisté za „méněcenné“. V Německu žije ve třicátých letech zhruba 20 000 černochů. V roce 1937 je 385 černých dětí tajně sterilizováno.

V pečovatelském domě „St. Josefspflege“ v Muldingenu (Německo) shromáždili třicet devět romských dětí za účelem tzv. „rasových studií“. V roce 1944 převezou nacisté děti ze „St. Josefspflege“ do Osvětimi. Většina z nich skončí v plynové komoře. Jiné děti se musí podrobit lékařským pokusům. Přijíjí jen čtyři.

5 In der „St. Josefspflege“ in Muldingen werden neununddreißig Sinti-Kinder für sogenannte „Rassenstudien“ zusammengefasst. 1944 bringen die Nazis die Kinder aus der „St. Josefspflege“ nach Auschwitz. Die meisten von ihnen werden dort vergast. An den anderen werden medizinische Experimente durchgeführt. Nur vier von ihnen überleben.

1 Anne (Zweite von links) im Vondelpark in Amsterdam, Winter 1940/1941. Sie begeisterte sich für Eiskunstlauf. Nur dieses eine Foto von Anne beim Schlittschuhlaufen ist erhalten geblieben.

Anne (druhá zleva) ve Vondelově parku v Amsterdamu, zima 1940/1941. Anne byla náruživá krasobruslařka. Tohle je jediná Annina bruslařská fotografie, která se zachovala.

„Unser Leben verlief nicht ohne Aufregung ...“

ANNE FRANK
 „Unser Leben verlief nicht ohne Aufregung, da die übrige Familie in Deutschland nicht von Hitlers Judengesetzen verschont blieb. Nach den Pogromen 1938 flohen meine beiden Onkel, Brüder von Mutter, nach Amerika, und meine Großmutter kam zu uns. Sie war damals 73 Jahre alt.“

Otto und Edith Frank lernen andere deutsche Flüchtlinge kennen. Unter ihnen sind auch Hermann und Auguste van Pels und deren Sohn Peter sowie Fritz Pfeffer. Die Franks werden sich später das Versteck mit ihnen teilen. Die Familie van Pels flüchtete 1937 aus Osnabrück, und Hermann van Pels trat in Otto Franks Firma ein. Wie Annes zwei Onkel verließ Fritz Pfeffer Deutschland nach den Novemberpogromen, der „Kristallnacht“.

2 Annes Großmutter Holländer flieht im März 1939 nach Amsterdam und wohnt bei der Familie Frank. Sie stirbt 1942. Babička Holländerová utká v březnu 1939 do Amsterdamu a stěhuje se k Frankovým. Roku 1942 umírá.

3 Peter van Pels (Mitte) mit seinen Freunden vom jüdischen Pfadfinderbund in Osnabrück, 1936. Peter van Pels (uprostřed) s kamarády ze židovského skautského oddílu v Osnabrücku (Německo), 1936.

4 Fritz Pfeffer mit seiner Verlobten Charlotte Kaletta, einer Katholikin. In Deutschland sind Eheschließungen zwischen Juden und Nichtjuden seit 1935 verboten. Sie dürfen auch nicht in den Niederlanden heiraten, da das Land die deutschen Gesetze anerkennt. Fritz Pfeffer a jeho nežidovská snoubenka Charlotte Kaletta. V Německu jsou od roku 1935 sňatky Židů s nežidy zákonem zakázány. V Nizozemsku se také nemohou vzít, protože tato země bere na německé zákony ohled.

„Náš život neprobíhal klidně...“

ANNE FRANKOVÁ
 „Náš život neprobíhal klidně, protože zbylá rodina v Německu nezůstala ušetřena Hitlerových židovských zákonů. Po pogromech v roce 1938 utekli oba moji strýčkové, matčini bratři, do Ameriky a moje babička se přestěhovala k nám. Bylo jí tehdy třiašedesát.“

Otto a Edith Frankovi se seznamují z jinými uprchlíky z Německa. Jsou mezi nimi Hermann a Auguste van Pelsovi, jejich syn Peter a Fritz Pfeffer: pozdější obyvatelé úkrytu. Van Pelsovi uprchli roku 1937 z Osnabrücku. Hermann van Pels se stal obchodním partnerem Otto Franka. Stejně jako Annini strýci uprchl i Fritz Pfeffer z Německa po „křišťálové noci“.

1 Flüchtlinge auf dem Schiff „St. Louis“ im Hafen von Antwerpen (Belgien), 17. Juni 1939.

Die Verfolgung der Juden beginnt

In der Nacht vom 9. auf den 10. November 1938 organisieren die Nazis ein Pogrom gegen die Juden – die sogenannte „Reichskristallnacht“. In dieser Nacht werden 177 Synagogen verwüstet, 7.500 Geschäfte zerstört und 236 Juden ermordet. Mehr als 30.000 Juden werden verhaftet und in Konzentrationslager deportiert. Vielen wird erst jetzt bewusst, wie groß die Gefahr ist und zahlreiche Juden beschließen, aus Deutschland zu flüchten. Aber immer mehr Länder schließen ihre Grenzen für Flüchtlinge.

2 Am Morgen des 10. November betrachten Passanten ein zerstörtes Geschäft in der Berliner Potsdamer Straße. Der Name „Reichskristallnacht“ verweist auf das viele zerbrochene Glas.

Ráno 10. listopadu si kolemjdoucí prohlížejí zničený obchod v Potsdamer Straře v Berlíně. Pojem „křišťálová noc“ souvisí s roztrženým sklem.

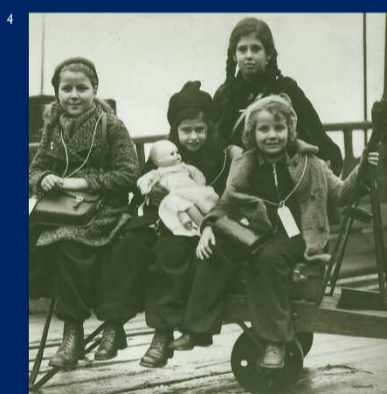
Pronásledování Židů začíná

V noci z 9. na 10. listopadu 1938 (tzv. „křišťálová noc“) organizují nacisté pogrom na Židy. Během tohoto pogromu je zničeno 177 synagog, zničeno 7500 obchodů a je zavražděno 236 Židů. Více než 30 000 Židů je zatčeno a deportováno do koncentračních táborů. Až teď si Židé důkladně uvědomí, jaké nebezpečí jim hrozí, a mnozí se rozhodnou uprchnout z Německa. Stále více zemí však před uprchlíky uzavírá hranice.

3 Verhaftung von Juden in Oldenburg (Deutschland) nach der „Reichskristallnacht“.

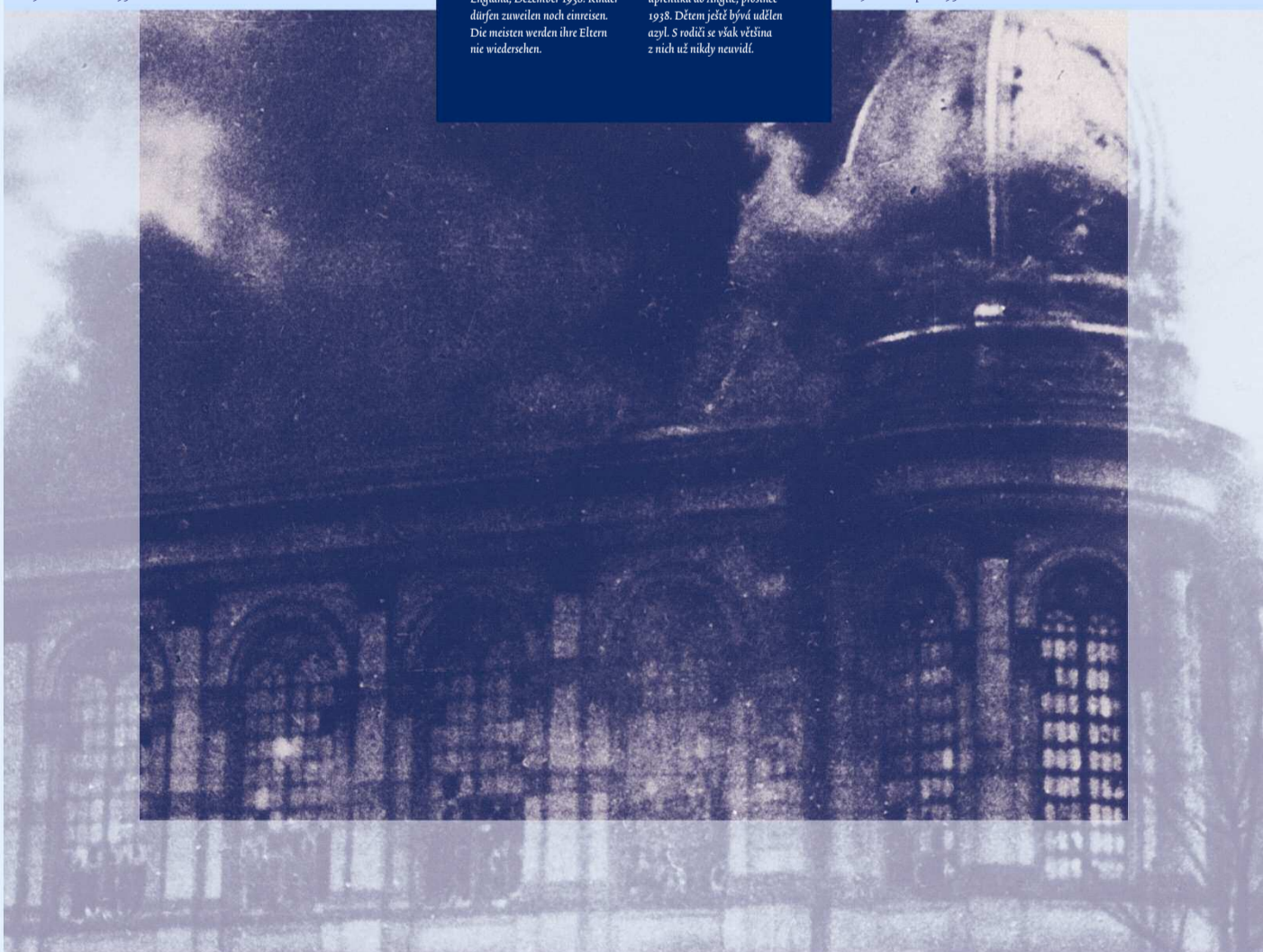
Zatýkáni Židů po „křišťálové noci“ v Oldenburgu (Německo).

4 Anknf jidských fluchtlinge in England, Dezember 1938. Kinder dürfen zuweilen noch einreisen. Die meisten werden ihre Eltern nie wiedersehen.

Příjezd dětských židovských uprchlíků do Anglie, prosinec 1938. Dětem ještě bývá udělen azyl. S rodiči se však většina z nich už nikdy neuvidí.

5 Hořící synagoga ve Frankfurtu nad Mohanem za „křišťálové noci“, 9. - 10. listopadu 1938.

1

Im September 1939 beginnt der Zweite Weltkrieg.

Krieg!

Die deutsche Wehrmacht fällt am 1. September 1939 in Polen ein. Große Gebiete werden geräumt und deutschen Kolonisten, die sich dort ansiedeln sollen, zugewiesen. Viele bedeutende Polen werden ermordet. Von den Gräueltaten, die in Polen begangen werden, dringt nur wenig nach Westeuropa durch. Im Mai 1940 beginnt der Krieg im Westen: Die Niederlande, Belgien und Frankreich werden ebenfalls von deutschen Truppen besetzt. Anders als in Polen sehen die Nazis die dort lebenden Nichtjuden als „Brüdervölker“ und begehnen keine vergleichbaren Gräuelt.

Bereits im ersten Besatzungsjahr beginnt in den Niederlanden die Registrierung der Juden.

2

Hinter der Front in Polen beginnt sofort der Terror gegen die Juden. Juden werden auf der Straße gedommt und geschlagen. Die Besatzungsmacht organisiert Pogrome, bei denen tausende Juden ums Leben kommen.

Hned za frontovou linií v Polsku propuká teror proti Židům. Dochází k jejich veřejnému ponižování a bití. Okupanti organizují pogromy, při nichž zahynou tisíce Židů.

3

Der Einmarsch der deutschen Truppen in Amsterdam in der Nähe von Otto Franks Firma, Mai 1940.

Vstup německé armády do Amsterdamu, nedaleko podniku Otto Franka, 16. května 1940.

4

Die Nazis versuchen anfangs, die niederländische Bevölkerung für ihre Ideen zu gewinnen. Es gelingt ihnen nicht. Nur ein Teil arbeitet während des Krieges mit der Besatzungsmacht zusammen.

Nacisté se zpočátku snaží získat nizozemské obyvatelstvo na svou stranu. To se však nepodaří. Na spolupráci s okupanty přistoupí za války jen malá část.

V září 1939 vypukla druhá světová válka.

Válka!

1. září 1939 vpadne německá armáda do Polska. Vojsko vyklízí rozsáhlá území, aby se tam mohli usadit německí kolonisté. Mnoho významných polských osobností je zavražděno. Zprávy o zvrstvech, ke kterým v Polsku dochází, dolehnou do západní Evropy jen zřídka.

V květnu 1940 začíná válka na Západě. Německá armáda obsazuje i Nizozemsko, Belgii a Francii. Na rozdíl od Polska považují nacisté obyvatelstvo těchto zemí (s výjimkou Židů) za „rasově spřízněné“ a podobných krutostí se nedopouštějí.

Hned v prvním roce okupace začíná v Nizozemsku registrace Židů.

5

Warschau, 14. September 1939. Polnische Kinder blicken ängstlich auf deutsche Flugzeuge, die die Stadt angreifen.

Varšava, 14. září 1939. Polské děti s úzkostí sledují německá letadla útočící na město.

Die Familie Frank auf dem Merwedeplein in Amsterdam.

Frankovi na náměstí Merwedeplein.

„... das Elend für uns Juden begann.“

ANNE FRANK

„Ab Mai 1940 ging es bergab mit den guten Zeiten: erst der Krieg, dann die Kapitulation, der Einmarsch der Deutschen, und das Elend für uns Juden begann.“

Der Zweite Weltkrieg bricht wenige Monate nach Annes zehntem Geburtstag aus. Otto und Edith hoffen, dass die Niederlande vom Krieg verschont bleiben. Aber am 10. Mai 1940 fallen die Deutschen in die Niederlande ein und besetzen das Land. Die Nazis beginnen schon bald, alle Juden zu registrieren. Nach einem Jahr kennen die Besatzer die Namen und Adressen der meisten Juden in den Niederlanden.

Anne (Dritte von rechts), ihr Vater (Dritter von links) und andere Gäste bei der Hochzeit von Jan Gies und Miep Santrouschitz in Amsterdam am 16. Juli 1941.

Anne (dritti zprava), její otec (třetí zleva) a další hosté na svatbě Jana Giese a Miep Santrouschitzové 16. července 1941 v Amsterdamu.

Ein Schulfoto von Anne, ihrer Lehrerin und zwei Klassenkameradinnen aus dem Jahr 1940. Von links nach rechts: Martha van den Berg, Lehrerin Margaretha Godron, Anne und Reli Salomon.

Annina školní fotografie z roku 1940 s učitelkou a dvěma spolužáčkami. Zleva: Martha van Bergová, učitelka Margaretha Godronová, Anne a Reli Salomonová.

Niederländische Nazis marschieren durch das Amsterdamer Judenviertel. Sie provozieren oft Schlägereien mit Juden.

Nizozemští nacisté pochodují amsterdamskou Židovskou čtvrtí. Často vyvolávají s Židy rvačky.

„Pro nás Židy nastala bída.“

ANNE FRANKOVÁ

„Od května 1940 to s dobrými časy začalo jít z kopce: nejdřív válka, potom kapitulace a vpád Němců, a pro nás Židy nastala bída.“

Několik měsíců po Anniných desátých narozeninách propuká druhá světová válka. Otto a Edith doufají, že Nizozemsko nezachvátí. Ale 10. května 1940 okupuje německá armáda i Nizozemsko. Nacisté brzy začínají se zjišťováním, kdo je a kdo není Žid. Po roce znají okupanti jména a adresy většiny Židů v Nizozemsku.

1 In Deutschland und in den meisten besetzten Gebieten müssen die Juden einen Judenstern tragen.

Isolation

Sobald die Registrierung der Juden abgeschlossen ist, ist der nächste Schritt die Isolation. In immer schnellerer Folge werden immer mehr anti-jüdische Maßnahmen erlassen. Das zeigt Wirkung: Viele Nichtjuden wagen es nicht mehr, mit Juden Kontakt zu haben, und umgekehrt.

2 Im Februar 1941 kommt es in den Niederlanden zu einer ersten offenen Konfrontation zwischen Besatzungsmacht und Bevölkerung. Bei einer Razzia werden 427 jüdische Männer zusammengetrieben und in das Konzentrationslager Mauthausen deportiert. Aus Protest gegen die Judenverfolgung streikt die Bevölkerung von Amsterdam und der umliegenden Orte. Der Streik wird jedoch nach zwei Tagen niedergeworfen.

Vánu 1941 dochází v Nizozemsku k prvnímu otevřenému střetu mezi okupanty a obyvatelstvem. Příčinou je razie v Amsterdamu, při níž je zatčeno 427 židovských mužů a jsou deportováni do koncentračního tábora v Mauthausenu. Na protest proti pronásledování Židů vstoupí obyvatelé Amsterdamu a okolí do stávk. Po dvou dnech je však stávka násilím potlačena.

V Německu a na většině obsazených území musí Židé nosit žlutou Davidovu hvězdu.

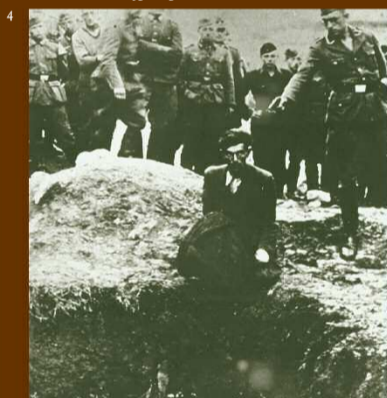
Izolace

Když jsou jména a adresy Židů známé (registrace), následuje izolace. Nacisté přicházejí se stále dalšími opatřeními proti Židům. Účinkuje to. Mnozí nežidě se už neodvažují stykat s Židy – a naopak.

3 Auf Befehl der Nazis werden überall in der Stadt Schilder mit der Aufschrift „Für Juden verboten“ oder „Juden sind hier unerwünscht“ aufgehängt.

Na příkaz okupantů visí všude tabulky s nápisem „Židům vstup zakázán“.

4 In Osteuropa haben spezielle Kommandoeinheiten (Einsatzgruppen) den Auftrag, so viele Juden, Sinti, Roma und Partisanen wie möglich zu ermorden. In einem Jahr werden so eine Million Männer, Frauen und Kinder getötet.

Ve východní Evropě mají speciální komanda (Einsatzgruppen) za úkol zavraždit co největší množství Židů, Romů a partyzánů. Za jediný rok zahynulo odhadem milion mužů, žen a dětí.

Všechny židovské děti v Nizozemsku starší šesti let mají od 3. května 1942 povinnost nosit Davidovu hvězdu.

5 Alle jüdischen Kinder in den Niederlanden ab sechs Jahren sind ab dem 3. Mai 1942 verpflichtet, einen Judenstern zu tragen.

Anne in der Montessorischule, 1941.

Anne ve škole Montessori, 1941.

„Judengesetz folgte auf Judengesetz.“

ANNE FRANK

„Judengesetz folgte auf Judengesetz, und unsere Freiheit wurde sehr beschränkt. Juden müssen einen Judenstern tragen; Juden müssen ihre Fahrräder abgeben; Juden dürfen nicht mit der Straßenbahn fahren; Juden dürfen nicht mit einem Auto fahren, auch nicht mit einem privaten; Juden dürfen nur von 3 - 5 Uhr einkaufen; Juden dürfen nur zu einem jüdischen Frisör; Juden dürfen zwischen 8 Uhr abends und 6 Uhr morgens nicht auf die Straße (...).“

Jüdische Kinder müssen auch in gesonderte jüdische Schulen gehen. Anne und Margot besuchen das Jüdische Lyzeum. Juden dürfen keine eigenen Firmen mehr besitzen. Otto Frank ernennet deshalb Johannes Kleiman zum Direktor, bleibt aber im Hintergrund weiter aktiv. Die Firma erhält auch einen anderen Namen: Gies & Co, nach Jan Gies, dem Ehemann von Miep Gies.

Ein geheimer Plan

Die anti-jüdischen Maßnahmen passten in Hitlers geheimen Plan: alle 11 Millionen Juden in Europa müssen vernichtet werden. Unter größter Geheimhaltung fassen hohe Nazi-Funktionäre auf einer Versammlung in einer Villa in Berlin (der „Wannseekonferenz“) diesen Beschluss. Die Juden dürfen nichts erfahren. Man erklärt ihnen, sie würden in Arbeitslager gebracht. Im Laufe des Jahres 1942 beginnen die Deportationen in Konzentrations- und Vernichtungslager, von denen die meisten in Polen errichtet worden sind.

Tajný plán

Protizidovská opatření jsou součástí Hitlerova plánu: všech 11 milionů Židů v Evropě musí být vyvražděno. Toto rozhodnutí rozpracují v největší tajnosti vysokí úředníci během takzvané konference ve Wannsee. Konala se v lednu 1942. Židé nesmějí nic tušit. Pod záminkou, že je vezou do pracovních táborů, budou deportováni do zvláštních vyhlazovacích táborů budovaných v Polsku. Jsou vyprojektovány tak, aby tam mohlo být co nerychleji a co nejúčinněji zavražděno a spaleno co největší množství lidí. V létě 1942 začínají rozsáhlé deportace. Většinu Židů ihned po příjezdu zavraždí. Ostatní musí vykonávat tak těžkou práci, že zahynou vyčerpáním.

„Jeden židovský zákon stíhal druhý...“

ANNE FRANKOVÁ

„Jeden židovský zákon stíhal druhý a naše svoboda byla strašně okleštěna. Židé musejí nosit židovskou hvězdu; Židé musejí odevzdat jízdní kola; Židé nesmějí jezdit tramvají; Židé nesmějí jezdit autem, ani soukromým; Židé smějí nakupovat jen od 15 do 17 hodin; Židé smějí jen k židovskému holiči; Židé nesmějí od 20 hodin večer do 6 hodin ráno na ulici.“

Židovské děti musí chodit do oddělených židovských škol. Anne a Margot chodí do židovského lycea. Židé už také nesmějí mít vlastní podnik. Otto Frank proto jmenuje ředitelem Johannese Kleimana, ale v pozadí chodí podnik nadále řídit. Podnik také přejmenují na Gies & spol., podle Jana Giese, manžela Miep Giesové.

2

Wannsee-Konferenzprotokoll	
A. Abt	111.000
B. Breda	100.000
C. Ciano	100.000
D. De Gaulle	100.000
E. Eisenhower	100.000
F. F. Roosevelt	100.000
G. G. G. G. G.	100.000
H. H. H. H. H.	100.000
I. I. I. I. I.	100.000
J. J. J. J. J.	100.000
K. K. K. K. K.	100.000
L. L. L. L. L.	100.000
M. M. M. M. M.	100.000
N. N. N. N. N.	100.000
O. O. O. O. O.	100.000
P. P. P. P. P.	100.000
Q. Q. Q. Q. Q.	100.000
R. R. R. R. R.	100.000
S. S. S. S. S.	100.000
T. T. T. T. T.	100.000
U. U. U. U. U.	100.000
V. V. V. V. V.	100.000
W. W. W. W. W.	100.000
X. X. X. X. X.	100.000
Y. Y. Y. Y. Y.	100.000
Z. Z. Z. Z. Z.	100.000
Summe	11.000.000

Auf der „Wannseekonferenz“ werden Schätzungen über die Anzahl der in Europa lebenden Juden gemacht.

Během konference ve Wannsee byl proveden odhad počtu Židů v Evropě.

1 Annes Tagebuch

„Ich werde, hoffe ich, dir alles anvertrauen können ...“

ANNE FRANK

„Ich werde, hoffe ich, dir alles anvertrauen können, wie ich es noch bei niemandem gekonnt habe, und ich hoffe, du wirst mir eine große Stütze sein.“

Anne schreibt diese Worte auf die erste Seite des Tagebuchs, das sie zum dreizehnten Geburtstag am 12. Juni 1942 bekommen hat. Sie schreibt das Tagebuch in Form von Briefen an ihre imaginäre Freundin Kitty. Sie berichtet darin über die Schule, ihre Freunde und ihr bisheriges Leben und ahnt nicht, dass schon drei Wochen später alles völlig anders sein wird.

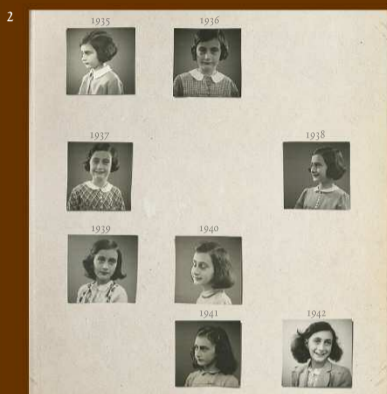
Annin deník.

„Doufám, že se ti budu moci se vším svěřit...“

ANNE FRANKOVÁ

„Doufám, že se ti budu moci se vším svěřit, jak jsem ještě nikdy nikomu nemohla, a že mi budeš velkou oporou.“

To píše Anne na první stránce deníku, který dostala 12. června 1942 ke třináctým narozeninám. Deníkovými dopisy se obrací k vymyšlené přítelkyni Kitty. Píše o škole, o kamarádech a kamarádkách a o svém dosavadním životě. Netuší, že o tři týdny později se její život zcela změní.

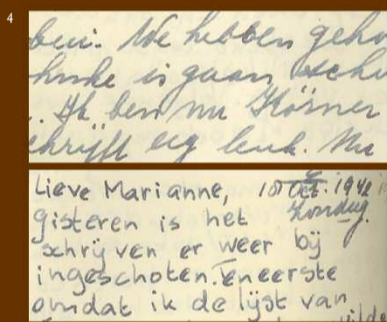
Anne Frank 1935-1942.

Anne Franková 1935-1942.

Annes Tagebuch. Auf einige Seiten klebte sie Passfotos von sich und schrieb einen Kommentar dazu.

Annin deník. Na některé stránky si nalepila své podobanky a připsala k nim komentář.

Anne wechselt im Tagebuch zwischen zwei Handschriften. Manchmal schreibt sie in Druckschrift, dann wieder in fliegender Schreibschrift.

Anne používá v deníku střídavě dva druhy rukopisu. Někdy píše tiskacím písmem, častěji však psacím písmem s mírným sklonem.

Margot Frank im Jüdischen Lyzeum, Dezember 1941.

Margot Franková na židovském lyceu, prosinec 1941.

„Ich erschrak schrecklich. Ein Aufruf!“

ANNE FRANK

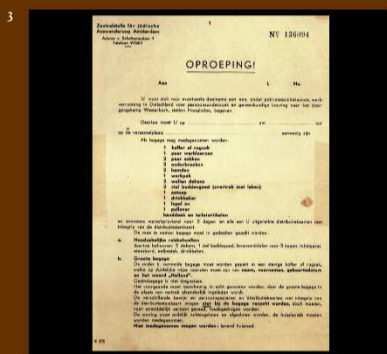
„Um 3 Uhr ... klingelte jemand an der Tür. Ich hatte es nicht gehört, da ich faul in einem Liegestuhl auf der Veranda in der Sonne lag und las. Kurz darauf erschien Margot ganz aufgeregt an der Küchentür. ‚Für Vater ist ein Aufruf von der SS gekommen‘, flüsterte sie. ... Ich erschrak schrecklich. Ein Aufruf! Jeder weiß, was das bedeutet. Konzentrationslager und einsame Zellen sah ich vor mir auftauchen.“

Drei Wochen nach Annes Geburtstag, am 5. Juli 1942, erhält Margot den Befehl, sich bei den Behörden zu melden. Sie soll in ein „Arbeitslager“ in Deutschland geschickt werden. Der Aufruf kommt für Annes Eltern nicht unerwartet: Schon seit dem Frühjahr 1942 hat Otto Frank das Versteck im Hinterhaus seines Firmensitzes an der Prinsengracht vorbereitet. Nur seine engsten Mitarbeiter sind über den Plan informiert. Die Franks beschließen, sofort unterzutauchen.

Ein Passfoto von Anne, Mai 1942. Wahrscheinlich das letzte Foto, das es von ihr gibt.

Annina podobanka, květen 1942. Zřejmě její poslední fotografie.

Ein Aufruf mit einer Liste, welche Dinge die Juden bei der Deportation mitnehmen dürfen.

Předvolání Židů dostávají formulář se seznamem věcí, které si smíjí vzít s sebou.

Die Familie Frank beschließt, gleich am nächsten Tag unterzutauchen. Miep Gies und andere Helfer schaffen noch am selben Abend so viele Sachen wie möglich ins Versteck.

Frankovi se rozhodnou, že se přesunou do úkrytu hned druhý den. Miep Giesová a další pomocníci tam téhož večera nanesí co nejvíc věcí.

„Strašně jsem se vyděsila. Předvolání!“

ANNE FRANKOVÁ

„Někdo zazvonil u dveří. Já nic neslyšela, protože jsem ležela líně na sluníčku v lehátku na verandě a četla. Za chvilku se objevila v kuchyňských dveřích Margot, celá vyplašená. ‚Tátovi přišlo předvolání od SS,‘ šeptala. Strašně jsem se vyděsila. Předvolání! Každý ví, co to znamená. Viděla jsem v duchu koncentrační tábory a osamělé vězeňské cely.“

Tři týdny po Anniných narozeninách, 5. července 1942, dostane Margot předvolání. Musí jet do pracovního tábora v Německu. Anniny rodiče předvolání nijak nezaskočí. Otto Frank už od jara 1942 podniká přípravy, aby se mohl s rodinou ukryt v zadním domě, součásti podniku na Prinsengrachtu. O plánech vědí jen nejbližší spolupracovníci. Padne rozhodnutí přesunout se do úkrytu okamžitě.

Das Haus an der Prinsengracht. Das Versteck befindet sich im Hinterhaus.

Kancelářská budova na Prinsengrachtu. Na straně do dvora je zadní dům, místo úkrytu.

„... ein ideales Versteck.“

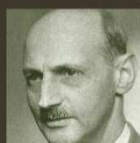
ANNE FRANK

„Das Hinterhaus ist ein ideales Versteck. Obwohl es feucht und ein bisschen schief ist, wird man wohl in ganz Amsterdam, ja vielleicht in ganz Holland, kein so bequem eingerichtetes Versteck finden.“

Das Versteck ist ein leer stehender Teil von Otto Franks Betrieb. Später kommen die Familie van Pels und Fritz Pfeffer dazu. Abgeschlossen von der Außenwelt, leben die acht Menschen die nächsten zwei Jahre im Hinterhaus. Angst und Anspannung, aber auch Streitigkeiten und lähmende Langeweile prägen diese Zeit. Vier enge Mitarbeiter von Otto Frank versorgen die Versteckten mit Lebensmitteln, Kleidung und Büchern.

2

Die Bewohner des Hinterhauses

Otto Frank

Margot Frank/Franková

Hermann van Pels

Peter van Pels

Obyvatelé úkrytu

Edith Frank/Franková

Anne Frank/Franková

Auguste van Pels/Pelsová

Fritz Pfeffer

„Ideální úkryt“

ANNE FRANKOVÁ

„Zadní dům je ideální úkryt. Ačkoli je vlhký a trochu nachýlený, určitě by se v celém Amsterdamu a snad ani v celém Holandsku tak pohodlně zařízený úkryt nenašel.“

Úkryt se nachází v nepoužívaných prostorách podniku Otto Franka. Později se k Frankovým přidávají van Pelsovi a Fritz Pfeffer. Přes dva roky žije těchto osm lidí v zadním domě a jsou uzavřeni před vnějším světem. Je to čas plný úzkosti a napětí, ale také hádek a nudy. Čtyři blízcí spolupracovníci Otto Franka zásobují obyvatelé úkrytu jídlem, ošacením a knihami.

3

Die Helfer

Miep Gies/Giesová

Johannes Kleiman

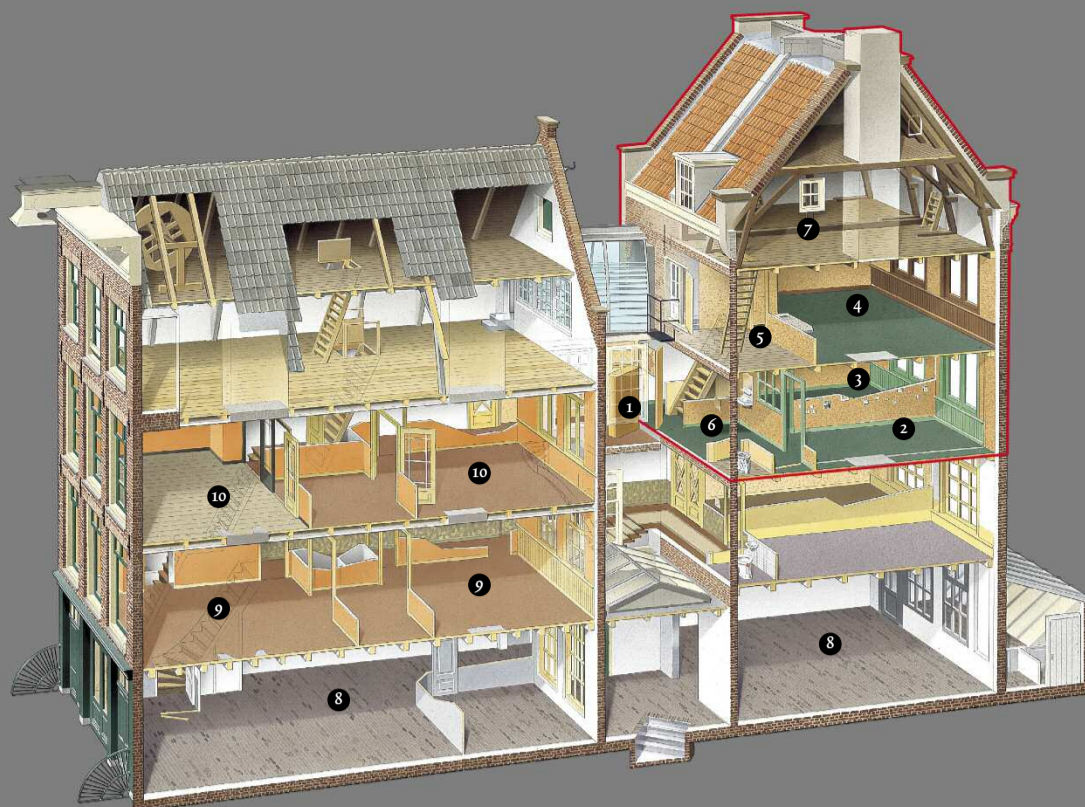
Pomocníci

Victor Kugler

Bep Voskuijl/Voskuijlová

Das Firmengebäude in der Prinsengracht 263. An der Rückseite befindet sich das Versteck im Hinterhaus (rot eingefärbt).

Kancelářská budova na Prinsengrachtu 263. Na straně do dvora se nachází místo úkrytu – zadní dům (vyznačený červeně).

„...Angst, dass wir entdeckt und dann erschossen werden.“

ANNE FRANK

„Es beklemmt mich doch mehr, als ich sagen kann, dass wir niemals hinaus dürfen, und ich habe große Angst, dass wir entdeckt und dann erschossen werden.“

Untertags, solange Arbeiter in der Firma sind, müssen die Untergetauchten absolut still sein. Die Lagerarbeiter wissen nichts von dem Versteck. Da der Toilettenabfluss durch die Lagerräume verläuft, darf die Toilette untertags nicht gespült werden. Alle Fenster werden mit schweren Vorhängen verhängt, damit die Nachbarn nicht aufmerksam werden. Ein drehbares Bücherregal verbirgt den Eingang zum Hinterhaus. In diesen stillen Stunden liest Anne in ihren Schulbüchern, spielt mit den anderen oder schreibt in ihr Tagebuch.

Das Hinterhaus

- 1 Bücherregal.
- 2 Zimmer von Anne und Fritz Pfeffer.
- 3 Zimmer von Otto, Edith und Margot.
- 4 Zimmer von Hermann und Auguste van Pels, das allgemeine Wohnzimmer.
- 5 Zimmer von Peter van Pels.
- 6 Waschraum und Toilette.
- 7 Dachboden.

Die Firmenräume

- 8 Lager.
- 9 Büro der Helfer.
- 10 Lager für Büromaterial.

Zadní dům

- 1 Knihovna.
- 2 Pokoj Anne a Fritze Pfeffera.
- 3 Pokoj manželů Frankových a Margot.
- 4 Pokoj Hermanna a Auguste van Pelsových. Současně jídelna.
- 5 Pokoj Petera van Pelse.
- 6 Koupelna a záchod.
- 7 Pádňí spížárna.

Podnikové prostory

- 8 Sklad.
- 9 Kancelář pomocníků.
- 10 Podnikové zásoby.

„Strach, že nás najdou a zastřelí“

ANNE FRANKOVÁ

„To, že nesmíme ven, mě sklíčuje přece jenom víc, než dokážu vypovědět, a mám děšný strach, že nás najdou a pak zastřelí.“

Přes den, kdy se v podniku pracuje, musí být osazenstvo úkrytu velmi potichu. Skladníci o nich totiž nevědí. Protože odpadní trubka záchodu prochází skladem, nesmějí v zadním domě přes den pokud možno splachovat. Všechna okna jsou důkladně zakrytá látkou, aby sousedi neviděli dovnitř. Dveře vedoucí do zadního domu jsou skryté za otáčivou knihovnou. V těchto poklidných hodinách se Anne učí, hraje s ostatními hry a píše si deník.

Ein drehbares Bücherregal verdeckt den Zugang zum Hinterhaus.

Vchod do zadního domu zakrývá otáčivá knihovna.

Das Zimmer von Anne und Fritz Pfeffer. Die Wände beklebte sie mit Bildern aus Zeitschriften. (Vor einigen Jahren wurde für Dreharbeiten die Einrichtung des Hinterhauses kurzfristig so rekonstruiert, wie sie zur Zeit des Verstecks ausgesehen hat.)

Pokoj Anne a Fritze Pfeffera. Stěny polepila Anne obrázky. Před několika lety byl zadní dům kvůli natáčení dočasně zařízen tak, jak asi vypadal v době, kdy sloužil jako úkryt.

1 Beinahe täglich schreibt Anne ihre Gedanken, Gefühle und Erlebnisse auf. Schon nach wenigen Monaten ist ihr Tagebuch vollgeschrieben. Sie schreibt auf losen Blättern, die sie von Bep bekommt, weiter.

„Alles geht mit in dem Zug zum Tod.“

ANNE FRANK
 „Niemand kann seinem Schicksal entkommen, wenn er sich nicht versteckt. [...] Niemand wird geschont. Alte, Kinder, Babys, schwangere Frauen, Kranke ... alles, alles geht mit in dem Zug zum Tod.“

Die Untergetauchten erfahren, dass draußen regelrecht Jagd auf Juden gemacht wird. Im Radio hören sie Berichte über Vergasungen. Sie sind ängstlich und fühlen sich machtlos. Anne kann nichts dagegen tun. Sie reagiert den anderen gegenüber oft aufmüpfig und hart. Oft ist sie traurig und verdrossen. Mit den anderen kann sie über viele Dinge nicht sprechen. Ihr Tagebuch ist ihre beste Freundin.

2 Deportation festgenommener Juden aus Amsterdam, Sommer 1943. Anne erfährt, dass auch einige ihrer Freundinnen und Mitschüler darunter sind. Zu Beginn berichteten die Helfer noch über die Geschehnisse draussen. Später hörten sie damit auf.

Deportace zatčených amsterodamských Židů, léto 1943. Anne se dozvídá, že mezi zatčenými jsou její kamarádky a spolužáci. Pomocníci zpočátku vyprávějí o všem, co se děje. Později už ne.

3 Die Helfer versuchen, den Untergetauchten Mut zuzusprechen. Sie versorgen sie mit Lebensmitteln, Büchern, Zeitungen und Magazinen. Anne ist ein großer Fan der Zeitschrift „Cinema & Theater“.

Pomocníci se snaží osazenstvo úkrytu co nejvíce povzbudit. Obstarávají jim jídlo, knihy, noviny a časopisy. Anne zbožňuje časopis „Cinema & Theater“ (Kino & divadlo).

4 Das Zimmer von Otto, Edith und Margot. Untertags verbringt Anne die meiste Zeit in diesem Zimmer, da Fritz Pfeffer das kleine Zimmer für sich beansprucht.

Pokoj manželů Frankových a Margot. Přes den tu bývá i Anne, protože v pokojíku je Fritz Pfeffer.

Téměř denně si Anne zaznamenává myšlenky, pocity a zážitky. Po pár měsících je deník popsaný. Dál píše do sešitů, které jí nosí Bep.

„Všechno jde v řadě na smrt“

ANNE FRANKOVÁ
 „Nikdo neunikne svému osudu, pokud se neskrývá. Nikdo není ušetřen. Staří, děti, nemluvnata, těhotné ženy, nemocní... Všechno, všechno jde v řadě na smrt.“

Osazenstvo úkrytu se dozvídá, že se venku pořádají hony na Židy. V rozhlasu slyší zprávy o plynových komorách. Cítí úzkost a bezmoc. Anne to těžko snáší. K ostatním se často chová vzpurně a drze, jindy vidí všechno černě a je smutná. O mnohém si nemá s kým popovídat. Deník jí nahrazuje nejlepší kamarádku.

1 Anne beginnt ihr Tagebuch auf losen Blättern neu zu schreiben.

„... werde ich jemals Journalistin und Schriftstellerin werden?“

ANNE FRANK

„... werde ich jemals Journalistin und Schriftstellerin werden? Ich hoffe es, ich hoffe es so sehr! Mit Schreiben kann ich alles ausdrücken, meine Gedanken, meine Ideale und meine Phantasien.“

Anne hat ihr Talent und ihre Liebe zum Schreiben entdeckt. Am 28. März 1944 hört sie in einer Radiosendung der niederländischen Exilregierung in London, dass nach dem Krieg Tagebücher gesammelt werden sollen. Sie beschließt, ihr Tagebuch zu überarbeiten, damit es später als Buch erscheinen kann. Sie weiß auch schon den Titel: „Het Achterhuis“ (Das Hinterhaus). Die Nachricht, dass die Alliierten in der Normandie gelandet sind und vorrücken, weckt im Hinterhaus die Hoffnung auf Befreiung.

2 Anne schreibt auch kleine Geschichten und liest sie den anderen manchmal vor.

Anne pfele také krátké povídky a někdy je předčítá ostatním obyvatelům úkrytu.

3 Anne verliebte sich in Peter van Pels.

Anne se zamiluje do Petera van Pelse.

4 Anne und Peter sind oft zusammen in Peters Zimmer.

Anne sedává často s Peterem u něj v pokoji.

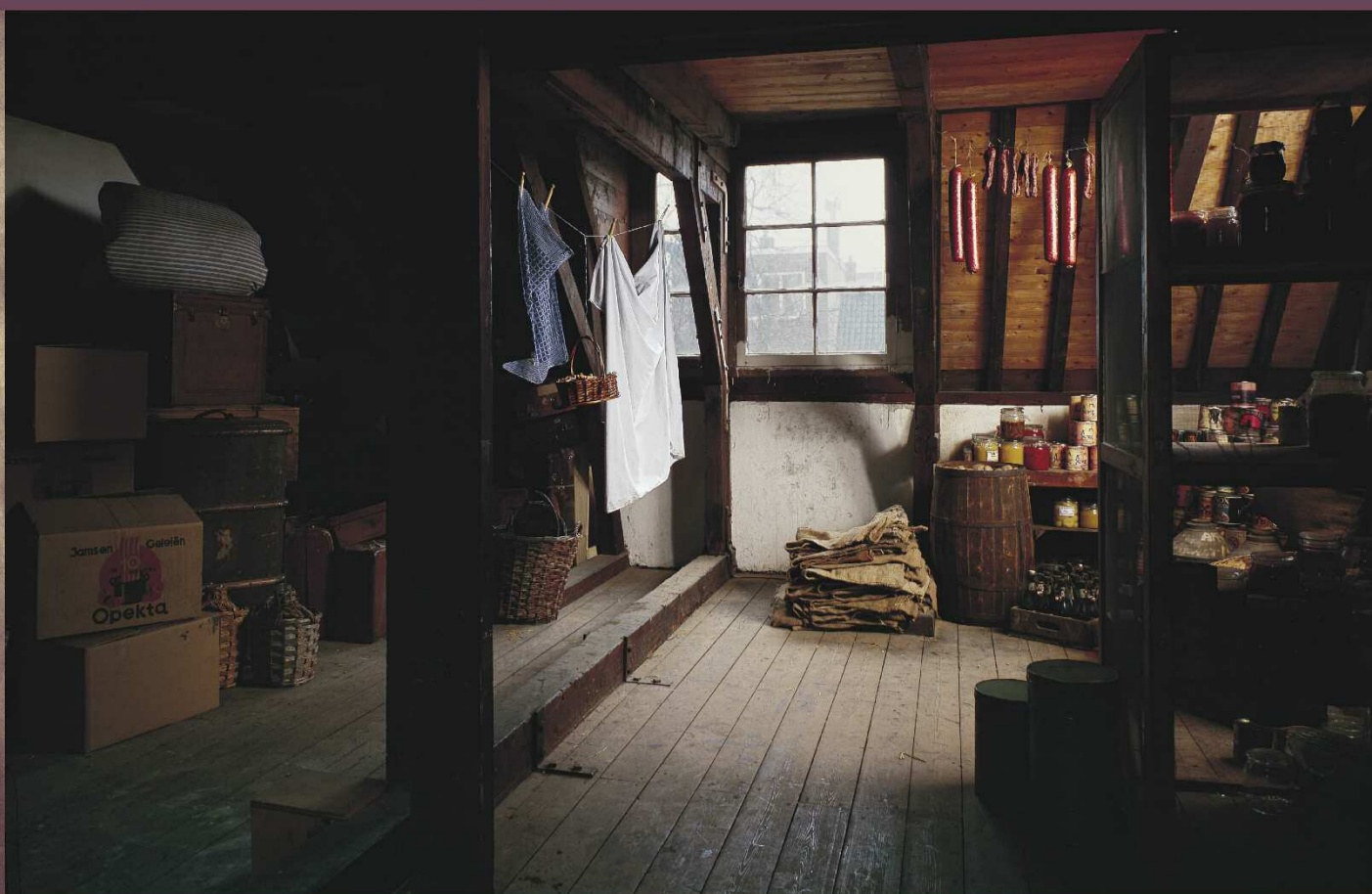
Anne začíná přepisovat deník na volné listy papíru.

„Stane se ze mne někdy novinářka nebo spisovatelka?“

ANNE FRANKOVÁ

„Stane se ze mne někdy novinářka nebo spisovatelka? Doufám, tolik v to doufám! Písáním dokážu vyjádřit všechno, své myšlenky, své ideály i své fantazie.“

Anne zjistila, že umí pěkně psát a že jí to baví. 28. března 1944 slyší ve vysílání z Londýna, že nizozemská vláda chce po válce shromažďovat deníky. Rozhodne se, že svůj deník přepíše, aby mohl po válce vyjít jako kniha. Ví už, jak se bude jmenovat: „Zadní dům“. Obyvatelé úkrytu mají novou naději na osvobození, protože spojenci se vylodili v Normandii a postupují stále blíž.

1

Anne sitzt oft auf dem Dachboden des Hinterhauses. Sie denkt dort über sich selbst und ihre Umgebung nach.

Anne často sedává na půdě zadního domu. Přemítá o sobě i o světě kolem.

„...ich höre den anrollenden Donner immer lauter...“

„Slyším stále dunivěji valící se hrom...“

ANNE FRANK

„Das ist das Schwierigste in dieser Zeit: Ideale, Träume, schöne Erwartungen kommen nicht auf, oder sie werden von der grauenhaftesten Wirklichkeit getroffen und vollständig zerstört. Es ist ein Wunder, dass ich nicht alle Erwartungen aufgegeben habe, denn sie scheinen absurd und unausführbar. Trotzdem halte ich an ihnen fest, trotz allem, weil ich noch immer an das innere Gute im Menschen glaube. Es ist mir nun mal unmöglich, alles auf der Basis von Tod, Elend und Verwirrung aufzubauen. Ich sehe, wie die Welt langsam immer mehr in eine Wüste verwandelt wird, ich fühle das Leid von Millionen Menschen mit. Und doch, wenn ich zum Himmel schaue, denke ich, dass sich alles wieder zum Guten wenden wird, dass auch diese Härte aufhören wird, dass wieder Ruhe und Frieden in die Weltordnung kommen werden. Inzwischen muss ich meine Vorstellungen hochhalten, in den Zeiten, die kommen, sind sie vielleicht doch noch auszuführen!“

Am 1. August 1944 schreibt Anne zum letzten Mal in ihr Tagebuch. Drei Tage später, am 4. August 1944 wird die schlimmste Befürchtung der Untergetauchten wahr.

ANNE FRANKOVÁ

„To je tíha dnešní doby: jen se ideály, sny, krásná očekávání vynoří, už je zasáhne nejděsivější skutečnost a naprosto je rozmetá. Je velký zázrak, že jsem se nevzdala všech očekávání, neboť se zdají absurdní a neuskutečnitelná. Přesto na nich lpím, navzdory všemu, protože ještě pořád věřím na vnitřní dobro v člověku. Nejsem prostě schopna toho, abych celý svůj život a všechno budovala na základě smrti, bídy a chaosu. Vidím, jak se svět stále více přeměňuje v poušť, slyším stále dunivěji valící se hrom, který zahubí i nás, cítím utrpení milionů lidí. A přece, hledím-li k nebesům, myslím si, že se všechno zase obrátí k dobrému, že přestane i tato krutost, že se do řádu světa navrátí klid a mír. Zatím musím zůstat věrná svým představám; v dobách, které nastanou, je snad přece jenom bude možné uskutečnit!“

1. srpna 1944 si Anne píše deník naposled. O tři dny později, 4. srpna 1944, se stane to, čeho se obyvatelé zadního domu tak obávali.

Der Verrat

Freitag, den 4. August 1944, bleibt ein Wagen vor der Firma in der Prinsengracht stehen. Eine Anzahl bewaffneter Männer steigt aus und betritt das Lager. Ein anonymes Anrufer hat der Polizei mitgeteilt: „Es verstecken sich dort Juden!“

Karl Josef Silberbauer, ein österreichischer Nazi, leitet die Aktion. Die anderen sind Angehörige der niederländischen Polizei. Die Untergetauchten werden brutal überrascht. Sie bekommen gerade noch die Zeit, eine Tasche mit dem Notwendigsten zu packen. Silberbauer nimmt eine Aktentasche und schüttet sie aus, um Geld und Schmuck hineinzupacken. Annes Tagebuchaufzeichnungen fallen zu Boden. Die Untergetauchten werden ins Gefängnis von Amsterdam gebracht.

Einige Stunden später gehen Miep Gies und Bep Voskuijl ins Hinterhaus. Sie finden dort Annes Tagebuchaufzeichnungen. Sie nehmen sie mit, und Miep bewahrt sie in der Schublade ihres Schreibtisches auf.

1
SS-Unterscharführer Karl Josef Silberbauer, der die Verhaftung leitete. Neunzehn Jahre später, 1963, wird er in Wien ausfindig gemacht, wo er als Polizist arbeitet. Er wird vom Dienst suspendiert. Nach seiner Erklärung, er wisse nicht, wer der Verräter war, darf er seinen Dienst wie gewohnt wiederaufnehmen. Wer damals die Polizei informierte konnte nie geklärt werden.

Zatčení velitel Karl Josef Silberbauer, poddůstojník SS. O devatenáct let později, v roce 1963, ho vypátrají ve Vídni, kde pracuje jako policista. Je postaven mimo službu, ale když prohlásí, že neví, kdo byl zrádce, smí se do služby vrátit. Kdo tehdy zavolał policii, se nikdy nevyjasní.

Zrada

V pátek 4. srpna 1944 zastaví před podnikem na Prinsengrachtu auto. Vystoupí z něj skupinka ozbrojených mužů a vejde do skladu. Někdo zatelefonoval na policii a oznámil: „Tam jsou Židé!“

Velení má Karl Josef Silberbauer, rakouský nacista. Ostatní jsou nizozemští policisté. Obyvatele úkrytu to zcela zaskočí. Smějí si v rychlosti sbalit tašku. Silberbauer vysype aktovku, aby si do ní uložil peníze a šperky. Anniny deníkové zápisy vypadnou na zem. Obyvatelé úkrytu jsou převezeni do amsterodamské věznice.

O několik hodin později se do úkrytu vypraví Miep Giesová a Bep Voskuijlová. Najdou Anniny deníkové záznamy. Vezmou je s sebou a Miep je uloží v zásuvce svého psacího stolu.

2
Die Untergetauchten werden der Deutschen Polizei übergeben. Vier Tage später werden sie im Zug in das Durchgangslager Westerbork gebracht.

Obyvatele úkrytu převevou na stanici německé policie. O čtyři dny později je vlak dopraven do sběrného tábora Westerbork v provincii Drenthe.

1 Beinahe alle in den Niederlanden verhafteten Juden werden zuerst nach Westerbork deportiert. Westerbork ist ein Durchgangslager.

Westerbork je tábor, kam svázají téměř všechny Židy zadržené v Nizozemsku. Je to sběrný tábor.

„Wir wussten, was dort geschah“

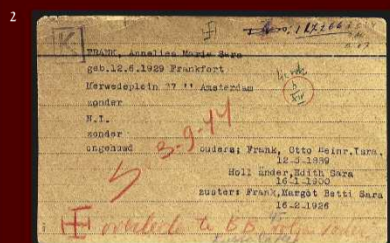
OTTO FRANK

„Wir waren noch einmal beisammen.

Wir hatten auch ein wenig Brot bei uns. [...] Im stillen rechneten wir natürlich schon damals mit der Möglichkeit, dass wir nicht bis zum Ende in Westerbork bleiben würden. Wir wussten ja von den Transporten nach Polen. Wir wussten auch, was in Auschwitz geschah und in Treblinka und Majdanek, aber standen denn die Russen nicht schon mitten in Polen? Es war so spät, dass man schon ein wenig auf Glück hoffen konnte. Wir hofften auf unser Glück, als wir nach Westerbork fahren.“

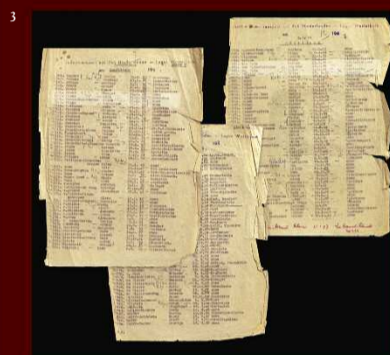
In Westerbork leben tausende Gefangene. Die Untergetauchten werden in eigenen Baracken für Strafgefangene untergebracht, da sie sich nicht freiwillig zur Deportation gemeldet haben. Sie werden besonders streng behandelt und müssen harte Arbeit verrichten. Anne muss alte Akkumulatoren auseinandernehmen. Das ist eine schmutzige und sehr ungesunde Arbeit. Regelmäßig fährt ein voller Zug mit Juden in Richtung Osten ab. Vier Wochen nach ihrer Ankunft müssen auch Anne und die anderen Untergetauchten das Lager im letzten Zug aus Westerbork verlassen.

Die Gefangenen werden in Gitterwaggons eingesperrt. In jeden Wagon müssen ungefähr 70 Menschen. Die Reise dauert drei Tage ohne jegliche Möglichkeit sich hinzulegen, ohne Nahrung und Wasser und mit nur einem Eimer als Toilette.

2 Annes Registerkarte aus der Lagerverwaltung Westerbork.

Karta Anne Frankové z administrace Westerborku.

3 Am 3. September 1944 verlässt der Zug mit 1019 Menschen Westerbork. Die Transportlisten sind erhalten geblieben. Auf dieser Liste stehen auch die Namen von Anne Frank und den anderen Untergetauchten.

3. září 1944 vlak odváží 1019 lidí. Seznamy z transportu se zachovaly. Na této stránce jsou jména Anne Frankové a ostatních bývalých obyvatel zadního domu.

4 Die Abfahrt eines Zuges aus Westerbork.

Odjezd transportu z Westerborku.

„Věděli jsme, co se děje“

OTTO FRANK

„Byli jsme zase pohromadě a dostali jsme na cestu trochu jídla. V hloubi duše jsme tušili, že nezustaneme ve Westerborku až do konce. Věděli jsme totiž o deportacích do Polska. A věděli jsme také, co se děje v Osvětimi, Treblince a Majdanku. Ale Rusové už přece pronikli hluboko do Polska? Válka už trvala tak dlouho, že jsme mohli alespoň trochu doufat ve štěstí. Když nás vezli do Westerborku, doufali jsme, že nás štěstí neopustí.“

Ve Westerborku jsou tisíce vězňů. Obyvatelé zadního domu jsou přiděleni do zvláštních trestních baráků, protože se nepřihlásili dobrovolně k deportaci. Pravidelně odtud vyjíždí vlak plný Židů směrem na východ. Po čtyřech týdnech musí i Anne s ostatními nastoupit do posledního vlaku vypraveného z Westerborku do Osvětimi.

Vězně zavírou v nákladních vagonech. V každém vagonu je asi 70 lidí. Cesta trvá tři dny, bez možnosti položit se, téměř bez jídla a pití a s kbelíkem místo záchodu.

1 Männer und Frauen werden bei der Ankunft in Auschwitz getrennt. Die Nazis entscheiden, wer sofort in der Gaskammer ermordet und verbrannt wird. Die anderen müssen unmenschlich schwere Arbeit leisten.

Hned po příjezdu do vyhlazovacích táborů lidi rozdělí. Těhotné ženy, děti mladší patnácti let, staří a nemocní jdou obvykle téhož dne do plynu a jejich těla jsou spálena v krematoriu. Ostatní jsou nasazeni na vyčerpávající nucené práce.

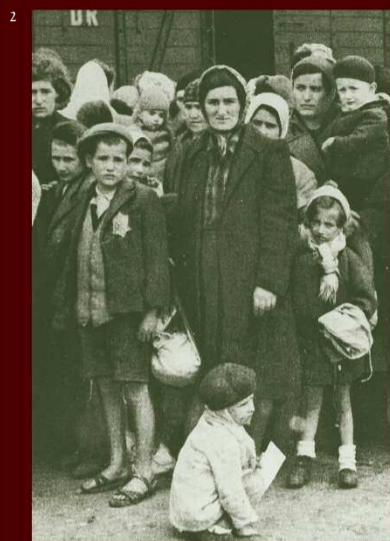
„Ich will nicht mehr über meine Gefühle sprechen ...“

OTTO FRANK

„Ich will nicht mehr über meine Gefühle sprechen, als in Auschwitz auf der Rampe meine Familie auseinandergerissen wurde.“

In der Nacht auf den 6. September kommt der Zug in Auschwitz an. Die Gefangenen müssen ihr Gepäck im Zug zurücklassen. Auf der „Rampe“ werden Männer und Frauen getrennt. Otto sieht Edith, Margot und Anne zum letzten Mal. Auschwitz ist eines der Vernichtungslager, die speziell zur Ermordung von Menschen errichtet wurden. Alte, Kranke und Kinder unter 15 werden gleich nach der Ankunft in der Gaskammer ermordet. Dieses Schicksal trifft mehr als die Hälfte der Menschen in Annes Zug. Die anderen, darunter die Versteckten aus dem Hinterhaus, überleben die „Selektion“ und müssen in ein Arbeitslager. Als die Rote Armee näher rückt, beginnen die Nazis, Auschwitz zu räumen. Anne und Margot werden zwei Monate nach ihrer Ankunft in das Lager Bergen-Belsen gebracht.

4 Gefangene, die nicht gleich umgebracht werden, bekommen eine Nummer auf den Arm tätowiert. Sie werden kahl geschoren und müssen Lagerkleidung tragen.

2 Ungarische Juden auf der „Rampe“ in Auschwitz, die ins Gas geschickt werden.

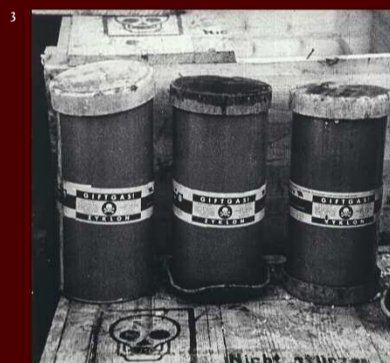
Madžarskí Židé na peronu v Osvětimi, skupina určená pro plynovou komoru.

„Nechci už mluvit...“

OTTO FRANK

„Nechci už mluvit o tom, co jsem cítil, když mou rodinu po příjezdu na peron v Osvětimi rozdělili.“

V noci 6. září přijíždí vlak do Osvětimi. Věžňové musí nechat zavazadla ve vlaku. Na peronu oddělí muže a ženy. Otto vidí Edith, Margot a Anne naposled. Osvětim je vyhlazovací tábor, vybudovaný speciálně k vraždění lidí. Staří, nemocní a děti mladší patnácti let jdou ihned po příjezdu do plynu. Tento osud postihne více než polovinu lidí z vlaku, ve kterém je Anne. Ostatní, z toho bývalí obyvatelé zadního domu, tuto selekci přežijí a jsou převezeni do pracovního tábora. Protože se Rudá armáda blíží, začínají nacisté s evakuací Osvětimi. Po dvou měsících převezou Anne a Margot do koncentračního tábora Bergen-Belsen.

3 Behälter mit Giftgas (Zyklon-B), das in den Gaskammern verwendet wird.

Nádoby s jedovatým plynem (Zyklon-B), který se používal v plynových komorách.

Věžňům, které nezavraždí hned, vyretují na předloktí číslo. Oholí jim hlavy a přidělí táborové oblečení.

1 Hunger, Kälte und Krankheiten fordern viele Menschenleben im überfüllten Konzentrationslager Bergen-Belsen.

V přeplněném koncentračním táboře Bergen-Belsen vládne hlad, zima a nemoci.

„Das war nicht dieselbe Anne ...“

HANNAH GOSLAR

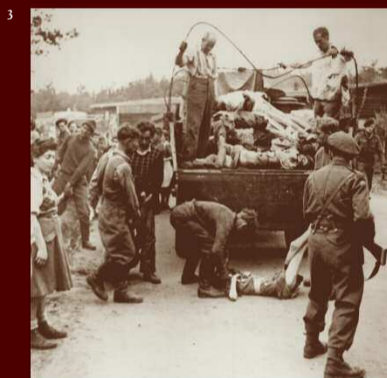
„Das war nicht dieselbe Anne, die ich gekannt hatte. Sie war ein gebrochenes Mädchen. Es war schrecklich. Sie fing sofort an zu weinen und erzählte mir: ‚Ich habe keine Eltern mehr.‘ Ich denke immer, wenn Anne gewusst hätte, dass ihr Vater noch lebte, hätte sie vielleicht mehr Kraft gehabt, um zu überleben.“

In Bergen-Belsen begegnet Anne ihrer Schulfreundin Hannah Goslar, die in einem anderen Teil des Lagers ist. Sie sind durch einen mit Stroh gefüllten Stacheldrahtverhau getrennt und können sich nicht sehen. Anne sagt Hannah, dass Margot und sie Hunger haben und frieren. Hannah wirft ein Päckchen mit ein paar Anzihsachen und etwas Essbarem über den Zaun. Aber Margot und Anne sind völlig entkräftet. Sie erkranken an Fleckfieber und sterben im Februar 1945 im Abstand von wenigen Tagen. Am 15. Februar 1945 befreit die britische Armee das Lager Bergen-Belsen.

2 Nach Westerbork und Auschwitz werden Anne und Margot nach Bergen-Belsen gebracht.

Přes Westerbork a Osvětim se Anne s Margot dostanou do Bergen-Belsenu.

3 Die britischen Soldaten, die das Lager befreien, sind von dem Anblick zutiefst erschüttert. Überall liegen Tote. Sie zwingen die ehemaligen Aufseher, die Leichen zu begraben.

Britští vojáci, kteří tábor osvobodili, jsou otřeseni. Všude leží mrtvá těla. Přinutí bývalé dozorce tábora, aby je pohřbili.

„To nebyla Anne, jak jsem ji znala...“

HANNAH GOSLAROVÁ

„V Bergen-Belsenu jsme se znovu sešly.

To nebyla Anne, jak jsem ji znala. Byla to zlomená dívka. Bylo to strašné. Rovnou se dala do pláče a vyprávěla mi: ‚Už nemám rodiče.‘ Pořád si myslím, že kdyby Anne věděla, že její otec ještě žije, tak by měla mnohem víc síly k přežití.“

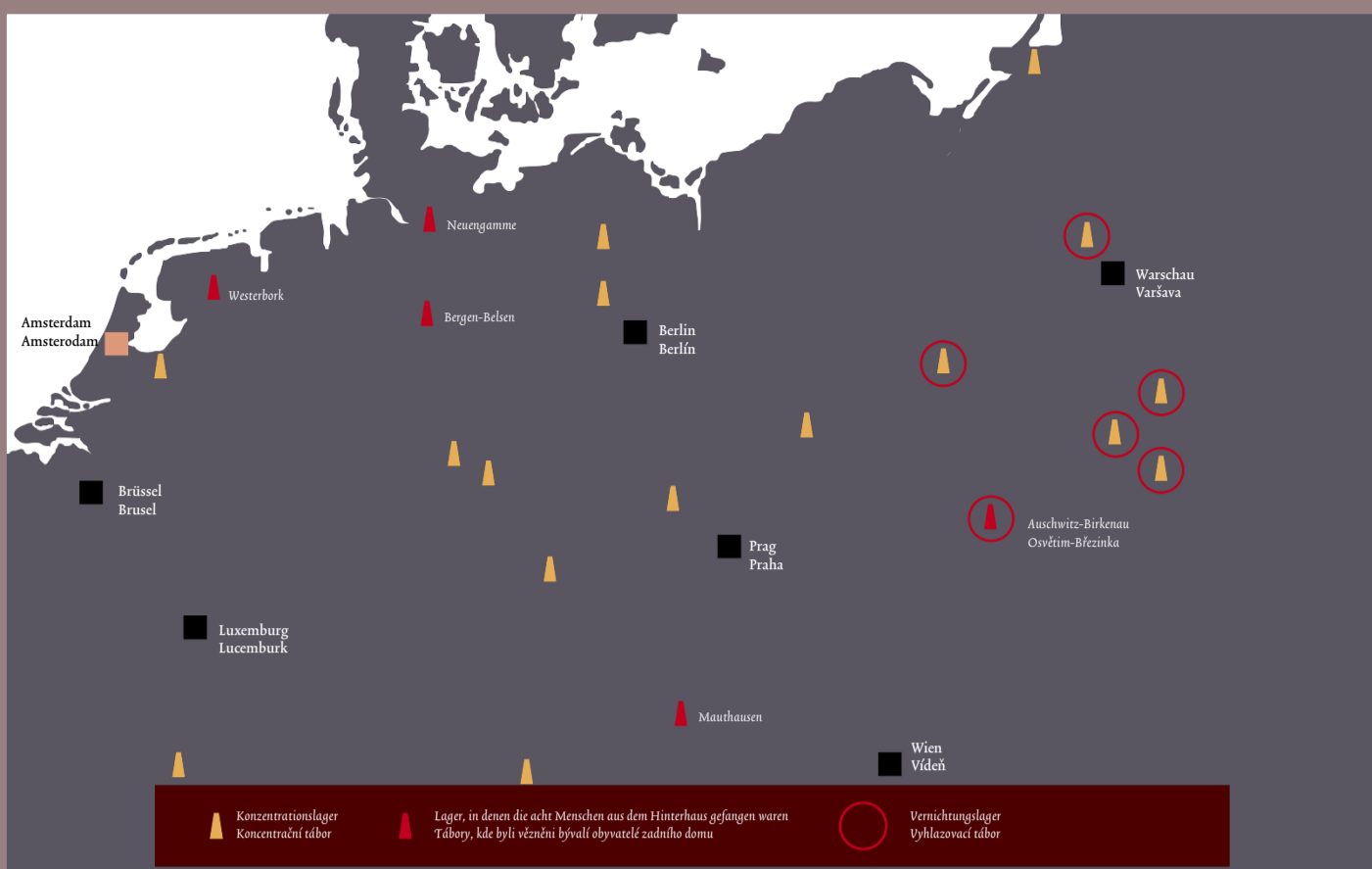
Annina spolužačka Hannah Goslarová je vězněna v jiné části Bergen-Belsenu. Odděluje je ohrada z ostnatého drátu a slámy, takže na sebe nevidí. Anne vypráví, že mají s Margot hlad a že nemají teplé šaty. Hannah jí přes ohradu přehodí balíček s trochou jídla a ošacení. Margot s Anne jsou však na pokraji sil. Obě dostanou skvrnitý tyfus. V únoru 1945 krátce po sobě umírají.

15. dubna 1945 osvobodí Bergen-Belsen britská armáda.

4 Eine Frauenbaracke kurz nach der Befreiung von Bergen-Belsen.

Ženský barák, krátce po osvobození Bergen-Belsenu.

1 Karte mit einigen der größten Konzentrations- und Vernichtungslager.

„Meine ganze Hoffnung ...“

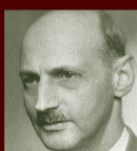
OTTO FRANK

„Meine ganze Hoffnung sind die Kinder. Ich klammere mich an die Überzeugung, dass sie am Leben sind und wir bald wieder zusammen sein werden. (...) Nur die Kinder, die Kinder zählen.“

Otto Frank schreibt diese Zeilen nahezu verzweifelt nach der Befreiung an seine Mutter in Basel. Otto hat Auschwitz nur durch Zufall überlebt. Er ist einer der wenigen, die von den sowjetischen Soldaten lebend vorgefunden wurden. Nachdem er etwas zu Kräften gekommen ist, tritt er die Reise zurück nach Amsterdam an. Er ist vier Monate unterwegs, denn in den meisten Teilen Europas wütet noch der Krieg. Unterwegs erfährt er, dass seine Frau Edith tot ist. Vom Schicksal seiner Kinder weiß er nichts. Er klammert sich an die Hoffnung, dass sie noch am Leben sind.

2

Otto Frank ist der einzige Überlebende aus dem Hinterhaus. Er wird am 27. Januar 1945 in Auschwitz von Soldaten der Roten Armee befreit.

Otto Frank jako jediný z obyvatel zadního domu válku přežije. 27. ledna 1945 ho v Osvětimi osvobodí Rudá armáda.

Edith Frank stirbt am 6. Januar 1945 in Auschwitz an Entkräftung.

Edith Franková umírá vyčerpáním 6. ledna 1945 v Osvětimi.

Margot Frank stirbt im Februar 1945 in Bergen-Belsen an Fleckfieber.

Margot Franková umírá v únoru 1945 v Bergen-Belsenu na skvrnitý tyfus.

Anne Frank stirbt wenige Tage nach Margot in Bergen-Belsen an Fleckfieber.

Anne Franková umírá několik dní po Margot v Bergen-Belsenu na skvrnitý tyfus.

Hermann van Pels wird in Auschwitz im Oktober oder November 1944 in der Gaskammer ermordet.

Hermann van Pels zahynul krátce po příjezdu do Osvětimi (říjen nebo listopad 1944) v plynové komoře.

Auguste van Pels stirbt im April oder Mai 1945 während des Transports in das Konzentrationslager Theresienstadt.

Auguste van Pelsová zahynula v dubnu nebo květnu 1945 cestou do koncentračního tábora Terezín.

Peter van Pels stirbt am 5. Mai 1945 im Konzentrationslager Mauthausen.

Peter van Pels zahynul 5. května 1945 v koncentračním táboře Mauthausen.

Fritz Pfeffer stirbt am 20. Dezember 1944 im Konzentrationslager Neuengamme.

Fritz Pfeffer zahynul 20. prosince 1944 v koncentračním táboře Neuengamme.

Mapa s několika největšími koncentračními a vyhlazovacími tábory.

„Má jediná naděje“

OTTO FRANK

„Moje děti, to je má jediná naděje. Uptínám se k přesvědčení, že jsou naživu a že se vbrzku opět shledáme. Jen na dětech záleží.“

To píše zoufalý Otto Frank matce v Basileji po svém osvobození. Působením náhody Otto Osvětim přežil. Je jedním z mála živých, které ruští vojáci v táboře najdou. Když se trochu zotaví, vydá se na cestu do Amsterdamu. Zpáteční cesta trvá čtyři měsíce, protože na mnohých místech v Evropě se ještě bojuje. Během té dlouhé cesty se dozví, že Edith zemřela, ale o dětech neví nic a doufá, že jsou ještě naživu.

1 Otto Frank zeigt die auf seinem Arm tätowierte KZ-Nummer.

Otto Frank ukazuje své číslo z koncentračního tábora.

„... Tod meiner Kinder“

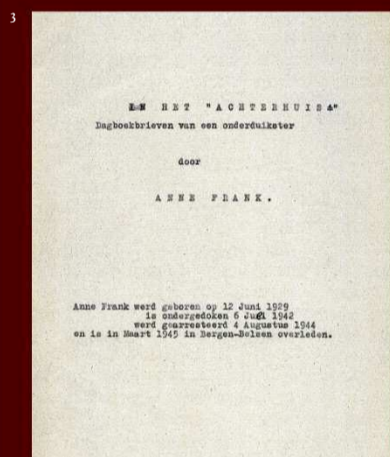
OTTO FRANK
 „Nach und nach kamen kleine Gruppen Überlebender aus verschiedenen Lagern zurück, und von diesen versuchte ich etwas über Margot und Anne zu erfahren. Endlich fand ich zwei Schwestern, die mit ihnen in Bergen-Belsen zusammen gewesen waren und die mir dann über die letzten Leiden und den Tod meiner Kinder erzählten.“

Otto ist ein gebrochener Mann. Miep Gies, die Annes Tagebuch die ganze Zeit aufbewahrt hatte, übergibt es nun Otto mit den Worten: „Dies ist das Vermächtnis Ihrer Tochter.“

Zuerst ist Otto nicht in der Lage, das Tagebuch zu lesen. Der Schmerz ist zu groß. Aber als er nach einer Weile dann doch hineinschaut, kann er mit dem Lesen nicht mehr aufhören. „Eine ganz andere Anne enthüllte sich mir als das Kind, das ich verloren hatte. Ich hatte keine Ahnung von der Tiefe ihrer Gedanken und Gefühle gehabt.“

Zpočátku Otto není schopný deník číst. Jeho zármutek je příliš velký. Když se po čase přece dá do čtení, nemůže se odtrhnout. „Vyměřila se přede mnou úplně jiná Anne než moje ztracená dcera. Netušil jsem, že má tak hluboké myšlenky a city.“

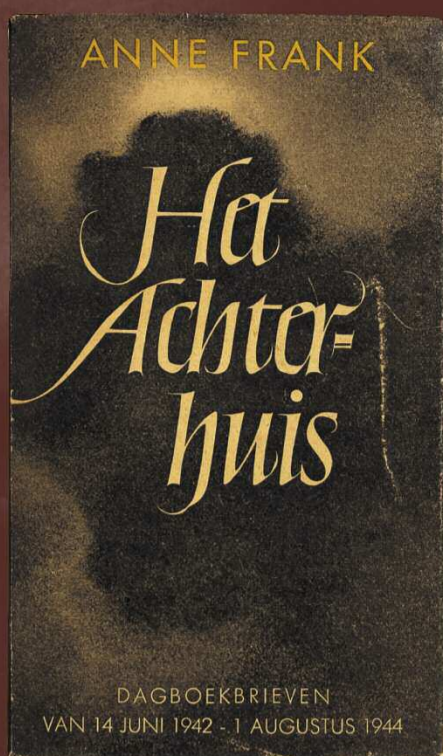
Er tippt einen Teil des Tagebuchs ab und gibt es seiner Familie und einigen Freunden zu lesen. Sie sind der Ansicht, dass es unbedingt veröffentlicht werden muss.

Přepíše část deníku na stroji a dá ho číst příbuzným a několika přátelům. Jsou toho názoru, že by měl deník vydat.

„...smrt mých dětí“

OTTO FRANK
 „Začaly se objevovat skupinky navrátilců z různých táborů, snažil jsem se od nich dozvědět něco o Margot a Anne. Nakonec jsem našel dvě sestry, které s nimi byly v Bergen-Belsenu. Ty mi vyprávěly o posledních strašných dnech a o smrti mých dětí.“

Otto je zlomený zármutkem. Miep Giesová, která celý čas uchovávala listy s Anninými deníkovými záznamy, je teď Otto Frankovi předá se slovy: „To je dědictví po vaší dceři.“

„...eine berühmte Schriftstellerin zu werden.“

ANNE FRANK

„Mein liebster Wunsch ist es, einmal Journalistin und später eine berühmte Schriftstellerin zu werden. Nach dem Krieg will ich auf jeden Fall ein Buch mit dem Titel ‚Das Hinterhaus‘ herausgeben.“

Otto Frank im Jahre 1960, kurz vor der Eröffnung des Anne Frank Hauses. Otto plant mehr als nur die Öffnung des Hinterhauses für Besucher. Er gründet eine Bildungsinstitution, die als Begegnungsorte für Jugendliche aus der ganzen Welt dienen soll.
Otto Frank stirbt 1980 im Alter von 91 Jahren.
© Arnold Newman

„Stát se slavnou spisovatelkou...“

ANNE FRANKOVÁ

„Mým nejmilejším přáním je stát se jednou novinářkou a později slavnou spisovatelkou. Po válce chci v každém případě vydat knihu s titulem Zadní dům.“

Otto Frank v roce 1960 těsně před otevřením Domu Anne Frankové. Otto usiluje o víc než jen zpřístupnění zadního domu pro veřejnost. Založí vzdělávací nadaci, která umožňuje setkávání mládeže z celého světa.
Otto Frank umírá v roce 1980 ve věku 91 let.
© Arnold Newman

Zwei Jahre nach Ende des Krieges, im Juni 1947, erscheint das Tagebuch der Anne Frank unter dem Titel, den sie selbst genannt hat: „Het Achterhuis“ (Das Hinterhaus)

Die erste Auflage ist schnell vergriffen. Kurz danach erscheinen die ersten Neuauflagen. Auch Verleger aus dem Ausland interessieren sich für das Tagebuch.

1955 wird das Tagebuch zu einem Theaterstück bearbeitet. Die Vorstellung ist sehr erfolgreich. Auch der Spielfilm, der danach gedreht wird, bringt überall in der Welt volle Säle.

Das Tagebuch wurde in mehr als 60 Sprachen übersetzt, mehr als 30 Millionen Bücher wurden verkauft. Straßen und Schulen wurden nach Anne Frank benannt.

Millionen Menschen lesen das Tagebuch. Viele wollen mit eigenen Augen den Ort sehen, wo Anne Frank ihr Tagebuch schrieb.

Dva roky po válce, v červnu 1947, vychází deník Anne Frankové pod titulem, který sama vymyslela: „Zadní dům“.

První vydání je rychle vyprodané. Brzy následují další. O deník projevují zájem i zahraniční nakladatelé.

V roce 1955 následuje dramatisace deníku. Divadelní hra je úspěšná. Také hraný film natožený podle divadelní hry přitahuje všude ve světě davů diváků.

Deník je přeložený do více než 60 jazyků, prodalo se ho přes 30 milionů výtisků, jméno Anne Frankové nesou ulice i školy.

Deník čtou miliony lidí. Mnozí chtějí vidět na vlastní oči místo, kde Anne deník psala.

Für viele ist Anne Frank zu einem Symbol für den Holocaust, für den geplanten Mord an mehr als 6 Millionen Menschen geworden.

„Das Tagebuch zeigt die gewaltige Tragödie des Holocaust, die Vergeudung von Menschenleben und Talenten und den Preis, der gezahlt wurde, weil freie Menschen nicht rechtzeitig eingegriffen haben, um die totalitären Bewegungen zu unterdrücken.“

Yehuda Lev

Pro mnohé se Anne Franková stala symbolem holocaustu, plánované vraždy 6 milionů lidí.

„Deník ukazuje nesmírnou tragédii holocaustu, mřhání lidskými životy a nadáním i cenu, kterou jsme zaplatili za to, že se svobodné národy neodhodlaly včas k zásahu, aby totalitní hnutí potlačily.“

Yehuda Lev

Das Anne Frank Haus

Das Anne Frank Haus will die Erinnerung an Anne Frank lebendig erhalten und über die NS-Zeit und den Holocaust aufklären.

Anne Franks Geschichte hat auch eine aktuelle Bedeutung. Für das Anne Frank Haus ergibt sich daraus die Verpflichtung, Vorurteilen und Diskriminierung entgegenzutreten und sich für die Erhaltung der Freiheit, die Wahrung der Menschenrechte und eine integrative und demokratische Gesellschaft zu engagieren. Mit seiner Arbeit möchte das Anne Frank Haus Menschen in aller Welt inspirieren, sich dafür aktiv einzusetzen.

Impressum

GESAMTKONZEPT

Menno Metselaar, Anne Frank Haus
Ruud van der Rol

ENTWURF UND REALISIERUNG

Joost Luk, Gouda
Joséphine de Man, Anne Frank Haus

GRAFISCHE GESTALTUNG

Joost Luk, Gouda

KORREKTUR

Matthias Kail

DRUCK

Expo Display Service, Apeldoorn

© Anne Frank Stichting, Amsterdam, 2003

© Anne Frank Fonds, Basel, für alle Texte von Anne Frank

Alle Rechte vorbehalten. Kein Teil dieser Ausstellung darf ohne schriftliche Genehmigung des Anne Frank Hauses in irgendeiner Form vervielfältigt, in analogen oder digitalen Medien gespeichert oder veröffentlicht werden, weder unter Verwendung elektronischer Systeme noch durch Fotokopieren, Aufnahmen oder andere Verfahren. Die Aufnahme eines oder mehrerer Elemente dieser Ausstellung in Anthologien, Reader oder andere Sammelwerke bedarf der Einwilligung des Anne Frank Hauses.

Nadace Anne Frankové

Nadace Anne Frankové (Anne Frank Stichting) si klade za cíl uchovávat vzpomínku na období nacismu a holocaust.

Vzpomínka na Anne Frankovou má i aktuální význam. Nadace Anne Frankové vidí přímou souvislost se snahami o zachování svobody, dodržování lidských práv a za pluriformní a demokratickou společnost. Svou činností se Nadace Anne Frankové snaží inspirovat lidi na celém světě, aby se za tyto cíle aktivně zasazovali.

Tiráž

Sestavil

Menno Metselaar
Ruud van der Rol

Návrh a realizace

Joost Luk, Gouda
Joséphine de Man

Grafická úprava

Joost Luk, Gouda

Překlad

Magda de Bruin Hübllová

Tisk

Expo Display Service, Apeldoorn

© Anne Frank Stichting, Amsterdam, 2003

© Anne Frank Fonds, Basilej, pro všechny texty Anne Frankové

Veškerá práva vyhrazena. Nic z této výstavy se nesmí rozmnožovat, ukládat do automatizovaného souboru údajů a/nebo zveřejňovat jakýmkoliv způsobem, ať už elektronicky, prostřednictvím fotokopíí, nahrávek nebo jakýmkoliv jiným způsobem, bez předchozího písemného svolení Nadace Anne Frankové (Anne Frank Stichting). Pro převzetí jedné nebo více částí této výstavy do výborů, brožur a jiných kompilovaných děl je nutné se obrátit na Nadaci Anne Frankové (Anne Frank Stichting).

Bildnachweis

Fotografie poskytl

Ariodrome Luchtfotografie, Lelystad
Fotocollectie Anne Frank Stichting, Amsterdam
ANP-foto, Amsterdam
Archiv Ernst Klee, Frankfurt am Main
Archiv für Kunst und Geschichte Berlin
Bildarchiv Abraham Pisarek, Berlin
Bildarchiv Preußischer Kulturbesitz, Berlin
Allard Bovenberg, Amsterdam
Bundesarchiv, Koblenz
Dokumentations- und Kulturzentrum Deutscher Sinti und Roma, Heidelberg
Galerie Bilderwelt, Reinhard Schultz, Berlin
Imperial War Museum, London
Informaticentrum Nederlands Rode Kruis, collectie Oorlogsarchief, Den Haag
Institut für Stadtgeschichte, Frankfurt am Main
Koninklijk Museum van het Leger en van Krijgsgeschiedenis, Brussel
Landesbildstelle, Berlin
Maria Austria Instituut, Amsterdam
Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie, Amsterdam
Arnold Newman, New York
Prentenkabinet der Rijksuniversiteit Leiden/Foto: Emmy Andriess
Eric van Rootselaar, Retranchement
Spaarnestad Fotoarchief, Haarlem
United States Holocaust Memorial Museum, Washington DC
Verzetmuseum Amsterdam
Yad Vashem, Jerusalem

Die Ausstellung enthält einige Fotos unbekannter Herkunft. Sollten Sie ein eigenes Foto entdecken, nehmen Sie bitte Kontakt mit dem Anne Frank Haus auf.

Tato výstava obsahuje fotografie, jejichž původ se nepodařilo zjistit. Kdo objeví svou fotografii, ať se laskavě spojí s Nadací Anne Frankové (Anne Frank Stichting).